

RAPORT
Z REALIZACJI W LATACH 2022 – 2023
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
GMINY EŁK NA LATA 2022 – 2025,
Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2026 – 2029

GMINA EŁK, 2024

Wykonawca:

Gmina Ełk
ul. T. Kościuszki 28A
19 – 300 Ełk

WÓJT

/-/ mgr Tomasz Osewski

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP.....	2
2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE EŁK.....	3
3. STAN ŚRODOWISKA GMINY EŁK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA.....	6
3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	6
3.2. Zagrożenia hałasem.....	15
3.3. Pola elektromagnetyczne.....	19
3.4. Gospodarowanie wodami.....	22
3.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	28
3.6. Zasoby geologiczne.....	32
3.7. Gleby.....	35
3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	38
3.9. Zasoby przyrodnicze.....	43
3.10. Zagrożenia poważnymi awariami.....	52
4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	55
5. NAKŁADY FINANSOWE PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA.....	58
6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	61
SPIS TABEL.....	62
SPIS RYCIN.....	63

1. WSTĘP

Przedmiot opracowania stanowi „Raport z realizacji w latach 2022 – 2023 Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029”, zwany dalej Raportem.

Podstawą prawną sporządzenia Raportu jest art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r., poz. 54 ze zm.), zgodnie z którym, z wykonania programu ochrony środowiska organ wykonawczy gminy sporządza co 2 lata raport, który przedstawia się radzie gminy. Po przedstawieniu raportu radzie gminy, raport jest przekazywany przez organ wykonawczy gminy do organu wykonawczego powiatu.

Raport jest dokumentem sporządzonym w celu oceny stopnia realizacji celów i zadań zapisanych w „Programie Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029”, przyjętym Uchwałą Nr LXIV/475/2022 Rady Gminy Ełk z dnia 28 października 2022 r., zwanym dalej Programem. Raport obejmuje podsumowanie okresu sprawozdawczego 2022 – 2023.

Przepisy ustawy – Prawo ochrony środowiska nie określają wymagań dotyczących zakresu i formy raportu z realizacji programu ochrony środowiska. Przyjęto, że głównym celem niniejszego Raportu jest ocena realizacji wdrażania przyjętych w Programie priorytetów i celów ekologicznych oraz działań na rzecz ich realizacji, w kontekście stanu środowiska faktycznego i prawnego. Zakres niezbędnych informacji, jakie zawiera Raport, odpowiada treści przyjętego Programu, a także uwzględnia dane raportowe z okresu sprawozdawczego.

Zgodnie z art. 25 pkt 8a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r., poz. 1112), opracowany Raport podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Ełk.

Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu ochrony środowiska Gminy Ełk za lata 2022 – 2023 stanowią:

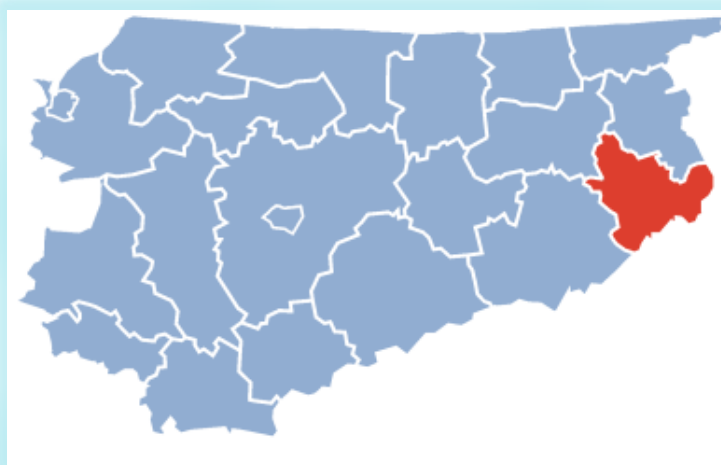
- „Program Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029”,
- sprawozdania opisowe z wykonania budżetu Gminy Ełk za lata 2022 – 2023;
- informacje statystyczne GUS;
- informacje pozyskane z poszczególnych wydziałów Urzędu Gminy Ełk;
- informacje z innych źródeł oraz opracowania własne.

2. OGÓLNE INFORMACJE O GMINIE EŁK

Gmina Ełk jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w centralnej części powiatu ełckiego. Gmina stanowi 34 % powierzchni powiatu. Kształtem przypomina obwarzonek otaczający miasto Ełk pierścieniem, którego „grubość” wynosi ok. 10-15 km. Graniczy z siedmioma gminami: Stare Juchy, Świętajno, Olecko, Kalinowo, Prostki, Biała Piska i Orzysz. Na obszarze gminy znajduje się 78 miejscowości, w tym 56 sołectw. Urząd Gminy znajduje się w Ełku.

Rycina Nr 1.

Lokalizacja gminy Ełk na tle województwa warmińsko-mazurskiego.

Źródło: pl.wikipedia.org

Rycina Nr 2.

Lokalizacja gminy Ełk na tle powiatu ełckiego.

Źródło: www.gminy.pl

Gmina Ełk to gmina rolnicza, położona na Pojezierzu Ełckim, która zajmuje obszar o łącznej powierzchni 37.919 ha, w tym: użytki rolne stanowią ok. 54 % powierzchni gminy, lasy i grunty zadrzewione – ok. 27 %, pozostałą powierzchnię zajmują wody otwarte, nieużytki i tereny trwale zainwestowane (komunikacja, zabudowa).

Produkcja rolna w gospodarstwach indywidualnych ma charakter wielokierunkowy, mało wyspecjalizowany, a spadek opłacalności tej produkcji powoduje zmniejszenie powierzchni zasiewów. W zasiewach dominują zboża, w tym pszenica, jęczmień i mieszanki zbożowe, stanowiące łącznie prawie 80 %. Znacznie mniejszy udział w strukturze zasiewów mają ziemniaki i rośliny przemysłowe, co w dużej mierze wynika z ograniczeń klimatycznych.

Na jakość rolniczej przestrzeni produkcyjnej składają się warunki glebowe, agroklimat lokalny, rzeźba terenu i warunki gruntowo-wodne. Gmina Ełk posiada mało korzystne warunki rozwoju rolnictwa. Gruntów klas IIIa i IIIb jest 942 ha. Gleb średnich klas IVa i IVb jest najwięcej – ok. 10 tys. ha. Ok. 3,5 tys. ha gruntów ornych to ziemie klasy V i VI. Również na terenie sadów, łąk i pastwisk przeważają gleby IV klasy bonitacyjnej.

Lasy na terenie gminy Ełk, pod względem administracyjnym, położone są w granicach Nadleśnictwa Ełk wchodzącego w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Wśród typów siedliskowych lasu dominuje bór mieszany świeży, las mieszany świeży i las świeży. Największy udział w drzewostanach odnotowano w przypadku sosny. Wśród gatunków panujących wyraźnie zaznacza się również udział świerka, brzozy, olchy i dębu. W strukturze wiekowej największe powierzchnie zajmują drzewostany w III i IV klasie wieku (51-80 lat).

Lasy zajmują 26,7 % (10.141,74 ha) powierzchni gminy, w tym 87,8 % (8.901,16 ha) stanowią lasy będące własnością Skarbu Państwa, 12,1 % (1.230 ha) lasy prywatne, natomiast pozostałe 0,1 % (10,31 ha) należy do lasów gminnych.

Na terenie gminy Ełk znajduje się 40 jezior (akweny o powierzchni powyżej 1 ha), natomiast w sąsiedztwie z innymi gminami – 5 jezior, tj.: jezioro Łaśmiady, jezioro Sawinda Wielka, jezioro Zdedy, jezioro Krzywe oraz jezioro Rogale Małe. Powierzchnia jezior na terenie gminy Ełk zajmuje łącznie 3.429,6 ha, co stanowi ok. 10 % powierzchni gminy.

Większość gminy należy do obszaru chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego. Południowo-zachodnia część gminy to obszar chroniony Krajobrazu Jezior Orzyskich. Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk wynosi 23.828,5 ha, co stanowi ok. 63 % powierzchni gminy.

Na terenie Gminy Ełk znajduje się prawie 200 zabytków. Należą do nich dawne dworki, dworce kolejowe, kościoły, cmentarze. Znaczna część zabytkowych budynków należy obecnie do osób prywatnych, w związku z czym nie można ich swobodnie zwiedzać. Jednak na terenie gminy są także zabytki, które można i warto zobaczyć. Są to m. in.: kościół o barokowym wystroju wybudowany w latach 1736 – 1738 w Stradunach, stary zabytkowy młyn wodny w Stradunach, neogotycki kościół z 1895 r. we wsi Bajtkowo, największy niemiecki cmentarz wojenny na terenie Warmii i Mazur znajdujący się we wsi Bartosze, cerkiew grekokatolicka pw. św. Piotra i Pawła – najstarsza na Warmii i Mazurach w Chrzanowie.

Obecnie gminę Ełk zamieszkują 11.644 osoby (stan na 31.12.2023 r.). Obszar gminy jest stosunkowo słabo zaludniony – gęstość zaludnienia klasuje się na poziomie 32 osób/km². Tabela Nr 1 przedstawia liczbę ludności gminy Ełk według płci w poszczególnych latach. Dla porównania zawiera również dane dla roku 2020 i 2021, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 1.

Liczba mieszkańców gminy Ełk według płci w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
kobiety	5.905	5.936	6.022	5.752
mężczyźni	6.139	6.172	6.250	5.892
ludność ogółem	12.044	12.108	12.272	11.644

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na koniec 2023 r. w gminie Ełk liczba aktywnych podmiotów wpisanych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEiDG) według głównego miejsca wykonywania działalności wynosiła 725 i jest mniejsza od roku poprzedniego o 87 podmiotów gospodarczych. Ilość aktywnych przedsiębiorców, którzy podają jako miejsce zamieszkania teren gminy Ełk na koniec 2023 r. wynosiła 1.020. Na koniec 2023 r. było 168 przedsiębiorców, którzy zawiesili prowadzenie swojej działalności gospodarczej na terenie gminy Ełk.

Tabela Nr 2.

Liczba aktywnych podmiotów wpisanych w CEiDG w gminie Ełk w latach 2020 – 2023.

Aktywne podmioty wpisane w CEiDG	2020	2021	2022	2023
według głównego miejsca wykonywania działalności gospodarczej	813	809	812	725
według miejsca zamieszkania przedsiębiorcy	1.086	1.113	1.118	1.020

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

3. STAN ŚRODOWISKA GMINY EŁK ORAZ REALIZACJA CELÓW I ZADAŃ UJĘTYCH W PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA

3.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Na obszarze gminy Ełk nie występuje centralna sieć ciepłownicza. Przez gminę nie przebiegają także gazociągi przesyłowe. Łączna długość gazociągów na terenie gminy Ełk to obecnie zaledwie 564 m i 52 m przyłączy gazowych.

Zaopatrzenie odbiorców w ciepło realizowane jest przy wykorzystaniu: węgla kamiennego spalane w kotłowniach obsługujących obszary lokalne lub pojedyncze obiekty, węgla spalane w piecach i kotłowniach indywidualnych, oleju opałowego, gazu ziemnego, gazu LPG, źródeł energii odnawialnej. Są to źródła generujące znaczne zanieczyszczenia powietrza w zależności od rodzaju paliwa.

Innym ważnym elementem emisji zanieczyszczeń do powietrza są zanieczyszczenia komunikacyjne. Przez teren gminy Ełk przebiegają dwie drogi krajowe: DK16 oraz DK65. W 2023 r. oddano do użytku odcinek drogi ekspresowej S61 (tzw. Via Baltica) od węzła Ełk Południe (w Zdunkach) do węzła Kalinowo (Wysokie). Poza tym, na terenie gminy znajdują się dwie drogi wojewódzkie: DW656 oraz DW667.

Transport kolejowy jest również odpowiedzialny za niekorzystny wpływ na środowisko i zdrowie człowieka. Przez obszar gminy przebiegają 4 linie kolejowe:

- linia I rzędna Białystok – Ełk – Olsztyn przez Giżycko, Korsze – na odcinku od Białegostoku do Ełku zelektryfikowana,
- linia II rzędna Ełk – Mikołajki – Olsztyn,
- linia II rzędna Ełk – Szczytno – Olsztyn,
- linia II rzędna Ełk – Gołdap wyłącznie do przewozów towarowych,
- kolej wąskotorowa – Ełk – Mrozy – Kałęczyny – Sypitki.

W ramach obszaru interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 4 kierunki interwencji oraz 18 zadań.

Tabela Nr 3.

Zadania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.

Obszar interwencji: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Poprawa jakości powietrza, przy zapewnieniu	Zarządzanie jakością powietrza w gminie	1. Opracowanie aktualizacji i monitorowanie programów ograniczania niskiej emisji lub Programów Gospodarki Niskoemisyjnej

Obszar interwencji: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu		2. Prowadzenie monitoringu jakości powietrza (w tym monitoringu uzupełniającego)
		3. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń
		4. Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, a także kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów oraz paliw niskiej jakości w piecach i kotłach indywidualnych
		5. Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych
	Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	6. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych
		7. Tworzenie systemów zachęt i wsparcia dla mieszkańców w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła (w szczególności dla mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym)
		8. Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej sieci gazowej i ciepłowniczej
		9. Wytwarzanie, dystrybucja i promowanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej ze wszystkich źródeł odnawialnych
		10. Poprawa efektywności energetycznej (w tym termomodernizacja) w budynkach oraz kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych, w tym audyty energetyczne
		Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego
	12. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą	
	13. Opracowanie i wdrażanie planów zrównoważonej mobilności miejskiej	
	14. Dostosowanie floty pojazdów do wymogów odnośnie elektromobilności	
	15. Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.	
	16. Czyszczenie powierzchni jezdni w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym w ciągach ulic głównych	
	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz energii	17. Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej
		18. Modernizacja instalacji technologicznych oraz instalacji spalania paliw do celów technologicznych

Obszar interwencji: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
	zawodowej oraz produkcji ciepłą	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Działania w zakresie poprawy jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim realizowane są w ramach programów ochrony powietrza dla poszczególnych stref województwa. Programy te są dokumentami, które wskazują istotne przyczyny wystąpienia przekroczeń norm jakości powietrza oraz określają działania, których wdrożenie spowoduje poprawę jakości powietrza.

Na podstawie wyników corocznej oceny poziomów substancji w powietrzu w strefie warmińsko-mazurskiej (w której położona jest Gmina Ełk) i dokonanej przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ) klasyfikacji stref województwa warmińsko-mazurskiego, Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego określił Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z planem działań krótkoterminowych, przyjęty Uchwałą Nr XVI/280/20 z dnia 26 maja 2020 r.

W związku z przekraczaniem w kolejnych latach poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10, Sejmik Województwa określił Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej ze względu na przekroczenie poziomu dopuszczalnego PM10 i poziomu docelowego benzo(a)pirenu zawartego w pyłe PM10 wraz z planem działań krótkoterminowych, przyjętą Uchwałą Nr LI/772/23 z dnia 27 czerwca 2023 r., obejmującą przegląd dotychczas wskazanych działań naprawczych i ich korektę oraz określającą działania ochronne dla grup ludności wrażliwych, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

W stosunku do gmin, w tym także do Gminy Ełk, w powyższym Programie ochrony powietrza nałożone zostały obowiązki podejmowania działań naprawczych. Zgodnie z polityką przyjętą w tym dokumencie, Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023 r., realizowała szereg zadań mających wpływ na zmniejszenie i ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza.

W zakresie poprawy drożności układu komunikacyjnego oraz poprawy jakości dróg gminnych zrealizowano takie inwestycje jak:

1. Przebudowa drogi gminnej nr 493N i 495N w m. Pistki (2022)

Przebudowano fragment istniejącej drogi gminnej nr 493N i 495N o nawierzchni brukowej z kamienia oraz gruntowo-żwirowej o długości ok. 0,34 km i wykonano nawierzchnię twardą z betonu asfaltowego. Zakres robót objął wykonanie: jezdni z betonu asfaltowego, obustronnego pobocza gruntowego, zjazdów indywidualnych i publicznych.

2. Przebudowa drogi gminnej w m. Przytuły (2022)
Przed przebudową droga, prawie na całej długości, posiadała nawierzchnię gruntową, jedynie w rejonie skrzyżowania, tj. na końcu projektowanego odcinka, występował fragment drogi utwardzony prefabrykowanymi płytami betonowymi, które zostały rozebrane. W ramach przebudowy drogi wykonano nową nawierzchnię twardą bitumiczną o długości ok. 0,214 km. Zakres robót objął: wykonanie drogi utwardzonej o nawierzchni z betonu asfaltowego, pobocza z brukowca wraz ze zjazdami.
3. Przebudowa drogi gminnej Sordachy – Regielnica (2022)
Przebudowano drogę gminną nr 177096N na odcinku od krawędzi jezdni drogi powiatowej nr 1872N w m. Regielnica do skrzyżowania z drogą gminną w m. Sordachy o długości 3,172 km. W ramach przebudowy wykonano: nową nawierzchnię jezdni z betonu asfaltowego o szerokości 5,5 m wraz z poboczami o szerokości 0,75 m, zjazdy indywidualne i publiczne, urządzenia bezpieczeństwa ruchu, wykonano kanał technologiczny.
4. Budowa drogi gminnej łączącej m. Chruściele i Barany (2022)
Przebudowano drogę gminną na odcinku od m. Barany do m. Chruściele o długości 1,525 km. W ramach przebudowy wykonano: nową nawierzchnię jezdni z betonu asfaltowego o szerokości 3,5 m w miejscach lokalizacji mijanek szerokości jezdni 5,0 mb, wraz z poboczami o szerokości 1,25 m, zjazdy, oznakowanie poziome i pionowe oraz urządzenia bezpieczeństwa ruchu.
5. Przebudowa drogi gminnej Tracze – Karbowski – Rostki Bajtkowskie (2023)
Przebudowano drogę gminną nr 177023N na odcinku, od krawędzi jezdni drogi wojewódzkiej nr 667 w m. Rostki Bajtkowskie do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1864N w m. Tracze, o długości 1778,55 mb o nawierzchni żwirowej. Zakres przebudowy: wykonanie nowej nawierzchni jezdni drogi głównej z betonu asfaltowego, wykonanie skrzyżowań z drogami bocznymi z betonu asfaltowego, wykonanie zjazdów indywidualnych i publicznych z betonu asfaltowego, wykonanie odwodnienia drogi w postaci rowów przydrożnych, wykonanie cieków podchodnikowych, budowa i przebudowa przepustów pod koroną drogi, budowa 2 zatok autobusowych, budowa wyniesionego przejścia dla pieszych, budowa oświetlenia ulicznego, budowa kanału technologicznego.

Poprawa infrastruktury drogowej na terenie gminy to jedno z zadań, które Gmina Ełk realizowała także we współpracy z Zakładem Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą Ełku (ZUG GM Ełk). W ramach umowy na bieżące utrzymanie i remontów dróg gminnych oraz realizacji Funduszu Sołeckiego pracownicy ZUG GM Ełk poszerzyli, wyrównali oraz utwardzili kruszywem tereny dróg w poszczególnych miejscowościach, celem polepszenia ich stanu. W 2022 r. m. in.: wykonano drogę w m. Zdedy, utwardzono drogę w m. Konieczki, dokonano skarpowania i utwardzenia drogi w m. Szarejki, wykonano drogę w m. Oracze. W 2023 r. wyrównano oraz utwardzono kruszywem tereny dróg m. in. w miejscowościach: Nowa Wieś Ełcka, Mące, Buczki, Piaski, Ciernie, Oracze, Chojniak.

W zakresie zadań powierzonych ZUG GM Ełk, w 2023 r., doprowadzono do remontu drogi gminnej 177009N w m. Siedliska na odcinku 3,5 km. Zakres prac zakładał m. in.: poprawę odwodnienia i ukształtowania korpusu drogi, wyrównanie

i wyprofilowanie drogi poprzez wbudowanie kruszywa łamanego. Inwestycja realizowana była przez Gminę Ełk i Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ełk.

Pod koniec 2023 r., Gmina Ełk podpisała umowę, z ZUG GM Ełk, na wykonanie remontu drogi gminnej nr 177007N przebiegającej przez działkę nr 540, obręb Woszczele. Zakres prac był identyczny jak przy remoncie drogi gminnej w m. Siedliska, ul. Mleczna. Inwestycja również realizowana była przez Gminę Ełk i Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Ełk.

Poza inwestycjami gminnymi, w latach 2022 – 2023, zrealizowano wiele inwestycji na drogach powiatowych przebiegających przez teren gminy Ełk. Inwestycje zrealizowane przez Powiatowy Zarząd Dróg (PZD) w Ełku to:

1. Przebudowa drogi powiatowej nr 1864N na odcinku Szarejki – Ełk (2021-2022) – wykonanie nowej nawierzchni jezdni na dł. 4,003 km wraz z wykonaniem odwodnienia, ciągu pieszo-rowerowego, oznakowania, kanału technologicznego;
2. Przebudowa drogi powiatowej nr 1859N na odcinku Królowa Wola – Woszczele (2022) – wykonanie nowej nawierzchni jezdni na dł. 1,663 km wraz z wykonaniem ciągu pieszego, oznakowania, oświetlenia przejść dla pieszych w technologii solarnej;
3. Wykonanie cienkiego dywanika z mieszanki mineralno-emulsyjnej układanej na zimno na dł. 1,150 km w ciągu drogi powiatowej nr 1864N na odcinku Karbowski – Mąki (2022);
4. Wykonanie powierzchniowego utrwalenia nawierzchni bitumicznej drogi powiatowej nr 1905N na odcinku Oracze – Miluki (2022) – wykonanie jednokrotnego powierzchniowego utrwalenia nawierzchni drogowych emulsją asfaltową i kruszywem bazaltowym na dł. 2,165 km;
5. Przebudowa drogi powiatowej nr 1925N na odcinku Szarejki – Nowa Wieś Ełcka – etap II (2022) – wykonanie nowej nawierzchni jezdni na dł. 0,861 km wraz z wykonaniem ciągu pieszego, pieszo-rowerowego, odwodnienia, oznakowania, kanału technologicznego;
6. Przebudowa drogi powiatowej nr 1857N na odcinku Piaski – Straduny (2023-2024) – wykonanie nowej nawierzchni jezdni z betonu asfaltowego na dł. 2,022 km wraz z wykonaniem odwodnienia, oświetlenia, kanału technologicznego, ciągu pieszego, ścieżki pieszo-rowerowej, urządzeń bezpieczeństwa ruchu;
7. Przebudowa drogi powiatowej nr 1864N na odcinku Mąki – Szarejki (2023) – wykonanie nowej nawierzchni jezdni z betonu asfaltowego na dł. 1,305 km wraz z wykonaniem odwodnienia, przebudowy zjazdów, wykonaniem oznakowania poziomego i pionowego;
8. Remont drogi powiatowej nr 1905N na odcinku Płociczno – Miluki (2023) – wykonanie powierzchniowego utrwalenia nawierzchni drogowych emulsją asfaltową i grysem bazaltowym na dł. 3,250 km;
9. Wykonanie nakładki z betonu asfaltowego w ciągu drogi powiatowej nr 1919N w obrębie Suczki.

W ramach inwestycji drogowych zrealizowanych w 2022 r., PZD w Ełku wykonał ścieżkę pieszo-rowerową o łącznej długości 2,053 km. Natomiast, w przedmiocie inwestycji zrealizowanej w 2023 r. na drodze powiatowej nr 1857N,

wykonano ścieżkę pieszo-rowerową o długości 0,717 km. Poza tym, wykonano nawierzchnię bitumiczną na istniejącej ścieżce rowerowej drogi nr 1864N na odcinku Chruściele – Szarejki (1,797 km) oraz na istniejącej ścieżce rowerowej drogi nr 1925N na odcinku Szarejki – Nowa Wieś Ełcka (2,710 km).

W zakresie inwestycji drogowych przeprowadzonych w 2022 r., PZD w Ełku wykonał łącznie 1,376 km ciągów pieszych oraz 9 zatok autobusowych. W odniesieniu do inwestycji przeprowadzonych w 2023 r., wykonano 1,145 km ciągów pieszych oraz 1 zatokę autobusową.

Inwestycje drogowe zrealizowane na terenie gminy Ełk w latach 2022 – 2023 przez Generalną Dyrekcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział (GDDKiA) w Olsztynie to:

1. Budowa drogi S61 zad. 1 Szczuczyn – węzeł „Ełk Południe” od km ok. 117,500 do 123,800 (2022);
2. Budowa drogi S61 zad. 2 węzeł „Ełk Południe” – węzeł „Wysokie” od km ok. 123,800 do km 140,580 (2023).

Ponadto, GDDKiA w Olsztynie, w 2022 r., wybudowała ciąg pieszo-rowerowy 1,36 km Nowa Wieś – Zdunki w ramach budowy S61, w 2023 r. – ciąg pieszo-rowerowy 4,220 km wzdłuż S61 na odc. Ełk – Sędki.

W zakresie energooszczędności i efektywności energetycznej, do zadań zrealizowanych w latach 2022 – 2023, zalicza się modernizacja budynku świetlicy wiejskiej w m. Regiel. Projekt remontu budynku obejmował m. in.: wykonanie ocieplenia ścian zewnętrznych, naprawy dachu w zakresie wymiana deskowania okapów, pomalowania barierok schodowych, wymiany płytek, naprawy i reprofiliacji schodów zewnętrznych, montaż nowych opraw oświetlenia zewnętrznego, wymiany opaski zewnętrznej budynku, montaż opraw oświetleniowych. W 2023 r. w budynku świetlicy wiejskiej w m. Regiel dokonano także budowy zbiornika gazu płynnego wraz z wymianą kotła gazowego.

Przebudowano także budynek mieszkalny jednorodzinny i budynek gospodarczy na centrum przedsiębiorczości w m. Chojniak w ramach projektu pn.: „Mosty biznesowe - odważ się zrobić pierwszy krok”, Programu Współpracy Interreg V-A Litwa – Polska 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zamontowano pompę ciepła powietrze-woda.

Ponadto, w zakresie ograniczenia niskiej emisji, dokonano m. in.: montażu ogrzewania promiennikami podczerwieni w budynku świetlicy w m. Rożyńsk, montażu źródła ciepła w budynku gminnym w m. Bartosze (pompa powietrzna o mocy – 7kW), a także budowy zbiornika gazu płynnego wraz z wymianą kotła gazowego w budynku świetlicy wiejskiej w m. Regiel.

W przedmiocie odnawialnych źródeł energii, w 2022 r., przeprowadzono montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku świetlicy wiejskiej w m. Ruska Wieś.

Oprócz realizacji inwestycji związanych z przebudową dróg gminnych oraz z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023, dokonała modernizacji oświetlenia w budynkach publicznych oraz oświetlenia ulicznego. Podjęto działania polegające m. in. na: wykonaniu nowego oświetlenia zewnętrznego – postawieniu kompletnych słupów oświetleniowych na terenie Urzędu Gminy Ełk, montażu 5 lamp hybrydowych (solarno-wiatrowych), montażu 5 lamp solarnych, wymiany (modernizacji) oświetlenia podstawowego

i montażu oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego w budynkach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowej Wsi Ełckiej oraz Szkoły Podstawowej w Woszczelach, modernizacji oświetlenia wewnętrznego w budynku Urzędu Gminy Ełk na oświetlenie typu LED, montażu 8 lamp hybrydowych (solarno-wiatrowych), montażu 4 lamp solarnych na terenie gminy Ełk.

W związku z prowadzonym gminnym punktem konsultacyjno-informacyjnym Programu „Czyste Powietrze”, Gmina Ełk udzielała mieszkańcom pomocy przy składaniu wniosków i rozliczaniu projektów. W Programie można ubiegać się o dotacje i preferencyjne pożyczki m. in. na wymianę starych źródeł ciepła.

W zakresie realizacji Programu „Czyste Powietrze”:

- w 2022 r. – złożono 114 wniosków, podpisano 98 umów, zakończono 53 inwestycje na łączną kwotę 1.304.349,19 zł, dofinansowane przez WFOŚiGW w Olsztynie,
- w 2023 r. – złożono 120 wniosków, podpisano 103 umowy, zakończono 26 inwestycji na łączną kwotę 576.017,89 zł, dofinansowane przez WFOŚiGW w Olsztynie.

Gmina Ełk, jako 21. samorząd z Warmii i Mazur, przystąpił do realizacji Programu Priorytetowego „Ciepłe Mieszkanie”. Umowę o współpracy w tym zakresie podpisano 28 lutego 2023 r. w siedzibie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie. Program „Ciepłe Mieszkanie” skierowany jest do osób, które mieszkają w budynkach wielorodzinnych bez centralnego systemu ogrzewania i korzystają z indywidualnego źródła ciepła na paliwa stałe. Jego głównym założeniem jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji pyłów oraz gazów cieplarnianych poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła (tzw. „kopciuchów”) i poprawę efektywności energetycznej.

W ramach Programu „Ciepłe Mieszkanie”, w 2023 r., zrealizowano 10 projektów na dofinansowanie termomodernizacji lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych, na łączną kwotę 219.275,12 zł.

Na podstawie Uchwały Nr LXXV/576/2023 Rady Gminy Ełk z dnia 26 maja 2023 r. w sprawie zasad i trybu udzielania oraz sposobu rozliczania dotacji celowej z budżetu Gminy Ełk na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ograniczenia niskiej emisji (Dz. Urz. Woj. War.-Maz. z 2023 r., poz. 3147 ze zm.), Gmina Ełk realizowała gminny program ograniczenia niskiej emisji. Właściciele nieruchomości mogli ubiegać się o dofinansowanie, z budżetu Gminy Ełk, kosztów inwestycji związanej z ograniczeniem niskiej emisji polegającej na wymianie niskowydajnego i nieekologicznego źródła ciepła, zasilanego paliwem stałym lub biomasą, na ekologiczne i wysokosprawne źródło ciepła. Dotychczasowe, stare źródło ciepła można było wymienić na nowe źródło ciepła, zasilane w sposób ekologiczny, tj. na: kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł olejowy kondensacyjny, kocioł zasilany prądem elektrycznym, pompa ciepła, kocioł na biomasę.

W ramach realizacji gminnego programu ograniczania niskiej emisji, w 2023 r., 7 mieszkańców wymieniło stare źródło ciepła na nowe, ekologiczne takie jak: pompa ciepła, kocioł na biomasę, kocioł gazowy, na łączną kwotę 20.650 zł.

W trosce o środowisko naturalne, a w szczególności o ochronę powietrza atmosferycznego, Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023 r., realizowała również szereg

działań edukacyjno-informacyjnych mających na celu m. in. popularyzację wiedzy o ochronie środowiska, podniesienie poziomu świadomości ekologicznej, kształtowanie postaw ekologicznych. Propagowanie i wspieranie takich akcji dodatkowo mobilizuje mieszkańców do podejmowania działań proekologicznych.

Aktualne informacje związane m. in. z ochroną powietrza Gmina Ełk, przekazywane były mieszkańcom przede wszystkim za pośrednictwem gminnej strony internetowej, tablicy informacyjnej Urzędu Gminy Ełk oraz za pośrednictwem sołtysów sołectw.

Przykładowe informacje publikowane na stronie internetowej Gminy Ełk to: informacja o IX i X edycji konkursu o Nagrodę im. prof. Janiny Wengris (data publikacji: 10.02.2022, 03.02.2023), informacja o konsultacjach społecznych dotyczących uchwał antysmogowych (data publikacji: 14.01.2022 r.), informacja o obowiązku złożenia deklaracji dotyczącej źródeł ciepła i źródeł spalania paliw (CEEB) (data publikacji: m. in. 17.02.2022 r., 23.06.2022 r., 30.06.2022 r.), informacja o spotkaniu informacyjnym na temat możliwości uzyskania dotacji w programie „Czyste Powietrze” (data publikacji: 28.04.2022 r.), informacja dotycząca poprawy efektywności energetycznej budynków (data publikacji: 12.08.2022 r.), informacja o przystąpieniu do programu „Ciepłe Mieszkanie” dot. wymiany źródeł ciepła i termomodernizacji w budynkach wielorodzinnych (data publikacji: 27.09.2022 r.), informacja o dodatku do ogrzewania dla podmiotów wrażliwych (data publikacji: 07.10.2022 r.), informacja o opracowanych przez wydawnictwo NASZE BEZPIECZEŃSTWO, broszurach edukacyjnych, w formie komiksu: „Drużyna EKO-obrońcy przyrody”, „Eko zagadki – czy myślisz ekologicznie”, „Ekologiczne łamigłówki” i inne (data publikacji: 03.02.2023), informacja o kolejnej edycji kampanii „Plastik nie do pieca, piec nie do plastików” (data publikacji: 26.04.2023), informacja o dotacjach z Gminy Ełk na ekologiczne inwestycje redukujące niską emisję (data publikacji: 07.07.2023, 12.09.2023, radio), wsparcie Akcji społecznej „Ocieplam dom i walczę ze smogiem” (redakcja miesięcznika IZOLACJE) - wspólne działania na rzecz edukacji mieszkańców w zakresie korzyści płynących z kompleksowej termomodernizacji domów (media, plakaty, ulotki), zachęcanie uczniów szkół do wzięcia udziału w ekologicznym konkursie plastycznym „W zdrowej atmosferze” (data publikacji: 09.10.2023, 24.11.2023, 01.12.2023), informacja edukacyjna na temat „Skąd się bierze smog?” (data publikacji: 20.11.2023), informacja na temat „Jak zaoszczędzić na ogrzewaniu domu?” Kampania PAS „Ciepło od zaraz!” (plakaty, ulotki, filmiki) (data publikacji: 18.12.2023).

W ramach funkcjonowania gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego Programu „Czyste Powietrze”, oprócz udzielanej, mieszkańcom gminy, pomocy przy składaniu wniosków i rozliczaniu projektów, Gmina Ełk promowała wymianę nieefektywnych źródeł ciepła oraz termomodernizację budynków poprzez:

- stworzenie stałej zakładki na gminnej stronie internetowej z aktualnymi informacjami Programu „Czyste Powietrze”,
- zamieszczanie informacji na tablicy informacyjnej na temat realizacji Programu „Czyste Powietrze” w gminie,
- wydruk ulotek promujących Program „Czyste Powietrze” oraz dystrybucja wśród mieszkańców gminy Ełk,
- zorganizowanie punktu promocyjnego na gminnych dożynkach w 2022 r.,

- spotkania informacyjne z mieszkańcami dotyczące możliwości dofinansowań na wymianę „kopciuchów” oraz termomodernizację budynków mieszkalnych (w 2022 r. – 5 spotkań, w 2023 r. – 4 spotkania),
- udzielanie konsultacji na temat Programu „Czyste powietrze” (w 2022 r. – 784 konsultacji, w 2023 r. – 799 konsultacji),
- wizyty u mieszkańców gminy połączone z promowaniem wymiany nieefektywnych źródeł ciepła (w 2022 r. – 25 wizyt, w 2023 r. – 22 wizyty).

Zarówno w 2022 r., jak i w 2023 r., wyemitowano spot radiowy promujący dbanie o czyste powietrze, zachęcający do wymiany źródeł ciepła (zasięg spotu: lokalny, obejmujący obszar gminy Ełk). Termin emisji spotu: listopad 2022 r. przez okres 7 dni, lipiec-sierpień 2023 r. przez okres 14 dni.

Poza tym, w 2022 r., zorganizowano Gminny Konkurs Plastyczny „OCZYŚĆMY ATMOSFERĘ” na hasło promujące dbanie o czyste powietrze nawiązujące do problemów związanych z jakością powietrza i jego wpływu na zdrowie i życie mieszkańców gminy Ełk. Tematyka konkursu odnosiła się do problemów ekologicznych związanych z zanieczyszczeniem powietrza, propagowania wiedzy i sposobów dbania o czyste powietrze, a także zagrożeń dla atmosfery wynikających z działalności człowieka. Konkurs adresowany był do dzieci i młodzieży uczęszczających do szkół położonych na terenie gminy Ełk. Prace oceniano w dwóch kategoriach wiekowych: dzieci klas 0 – III, dzieci i młodzież klas IV – VIII.

W okresie październik-listopad 2023 r., zorganizowano Gminny Konkurs Plastyczny „W ZDROWEJ ATMOSFERZE”, na wykonanie plakatu lub ulotki promujących ochronę powietrza. Konkurs adresowany był do dzieci i młodzieży ze szkół z terenu gminy Ełk. Ocena prac w dwóch kategoriach: I kategoria: dzieci klas 0-III (plakat), II kategoria: dzieci i młodzież klas IV-VIII (ulotka).

Edukacja proekologiczna w placówkach oświatowych na terenie gminy Ełk polegała głównie na prowadzeniu zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży w oparciu o różnorodne programy i projekty. Uczniowie chętnie uczestniczyli także w organizowanych w szkołach licznych konkursach związanych z ochroną środowiska, w tym z ochroną powietrza atmosferycznego.

Przykładowe działania edukacyjne realizowane w latach 2022 – 2023 w placówkach oświatowych na terenie gminy Ełk to m. in.:

- udział uczniów SP W Nowej Wsi Ełckiej w programie „Od grosika do złotówki” promującego oszczędzanie poprzez działania ekologiczne, wykonanie plakatów – Dzień Ziemi, udział w XVI Międzyszkolnym konkursie ekologicznym, gminny konkurs „Eko-sztuka – czym na wakacje” i inne;
- udział uczniów ZSS w Stradunach w Gminnym Konkursie klas 0-8 „Eko Sztuka”, Festyn rodzinny „Nie rób wakacji od segregacji”, Dzień Edukacji Globalnej – wpływ działalności człowieka na zanieczyszczenia powietrza, organizacja XVI Międzyszkolnego Konkursu Ekologicznego, gminny konkurs techniczno-ekologiczny „Eko-sztuka – Czym na wakacje?” i inne;
- udział uczniów SP w Woszczelach w Dniu Ziemi – plakaty wykonane przez uczniów „Oczyśćmy atmosferę”, udział w V edycji akcji „Sprzątamy dla Polski”, obchody Światowego Dnia Ziemi z impetem, udział w Międzygminnym Konkursie Ekologicznym w PGO „Eko-Mazury” w Siedliskach, udział w Gminnym Konkursie „Eko-sztuka – czym na wakacje, wykonanie plakatów:

- „Jak segregujemy śmieci”, pogadanki na temat zanieczyszczeń powietrza – badanie śniegu i inne;
- udział uczniów SP w Mrozach Wielkich w Projekcie Ekologia. Jak dbać o środowisko?, Kubusiowi Przyjaciele Natury – projekt ekologiczny dla przedszkoli, sadzenie drzew na terenie szkoły z Wójtem Gminy Ełk, udział w programie „Moje Miasto bez elektrośmieci”, Misja przedszkole – na tropie zmian klimatycznych, Sprzątanie Świata i sadzenie drzew w Lesie Pamięci Jana Pawła II, Gminny Konkurs Eko-sztuka. Czym na wakacje?, udział w Międzynarodowym Dniu Czystego Powietrza – akcja szkolna, wykonanie plakatów, obejrzenie filmu edukacyjnego i inne;
 - udział uczniów SP w Chełchach w Akcji „Sprzątanie Świata”, wykonanie z surowców wtórnych Układu Słonecznego, udział w Konkursie „Stroik Bożonarodzeniowy” wykonany z surowców wtórnych, ekologicznych i inne;
 - udział uczniów SP w Rękusach w zajęciach w Ekopracowni – zielone serce szkoły, tj. nowoczesne centrum nauki z zakresu ochrony środowiska.

Szereg działań informacyjno-edukacyjnych prowadził również Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, który w 2022 r. zorganizował XXIII-cie Samorządowe Forum Ekologiczne (12-13 maja 2022 r.), adresowane do przedstawicieli samorządów lokalnych, środowisk naukowych oraz wszystkich instytucji, którym bliska jest tematyka ochrony środowiska. Forum „Powietrze na Warmii i Mazurach – wyzwania – działania-cele” poświęcone było zagadnieniom związanym z jakością powietrza w Polsce oraz województwie warmińsko-mazurskim, przyczynom zanieczyszczenia powietrza, zagrożeniom i wpływie na zdrowie człowieka, a także finansowaniu przedsięwzięć poprawiających stan czystości powietrza i efektywność energetyczną.

Nadto, w celu wsparcia pracowników urzędów, Samorząd Województwa, w 2022 r., rozsyłał informację do gmin i powiatów z terenu województwa warmińsko-mazurskiego o różnych możliwościach dofinansowań wraz z poradnikiem wydanym przez Forum Energii w ramach programu LeadAIR „Przewodnik dla samorządów/Jak finansować działania na rzecz poprawy jakości powietrza i realizacji celów klimatyczno-energetycznych?”. Natomiast, w 2023 r. przekazywano informację dotyczącą ogólnopolskiego testu wiedzy jednostek samorządu terytorialnego o czystym powietrzu – zaproszenie od Zespołu EdTech Hub i SYSLOP.

Poza tym, inną ważną rolę w realizacji przez Gminę Ełk działań związanych z ochroną powietrza atmosferycznego odgrywają miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których zawierane są odpowiednie zapisy proekologiczne. Zalecenia stosowania technologii i paliw ekologicznych zawierane są także w decyzjach o warunkach zabudowy.

3.2. Zagrożenia hałasem

Hałas jest powszechnym zanieczyszczeniem środowiska przyrodniczego. spośród wielu źródeł hałasu do najbardziej uciążliwych zalicza się hałas komunikacyjny i przemysłowy.

Klimat akustyczny na terenie gminy Ełk kształtowany jest głównie przez hałas komunikacyjny wytwarzany przez pojazdy drogowe. Emisja hałasu związana jest głównie z eksploatacją drogi ekspresowej S61 (tzw. Via Baltica) oraz dróg krajowych i wojewódzkich, w znacznie mniejszym stopniu – dróg powiatowych i lokalnych. Lokalnie, wpływ na klimat akustyczny ma również transport kolejowy. Uciążliwości hałasowe związane z transportem kolejowym dotyczą głównie terenów zlokalizowanych w pobliżu trakcji kolejowej. Na terenie gminy Ełk nie są zlokalizowane znaczące podmioty gospodarcze będące źródłem hałasu przemysłowego, co sprawia, że nie stanowi on istotnego zagrożenia dla środowiska. Natomiast, uciążliwy bywa hałas na terenach turystycznie wykorzystywanych.

W ramach obszaru interwencji: Zagrożenie hałasem w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 3 kierunki interwencji oraz 12 zadań.

Tabela Nr 4.

Zadania w zakresie zagrożenia hałasem.

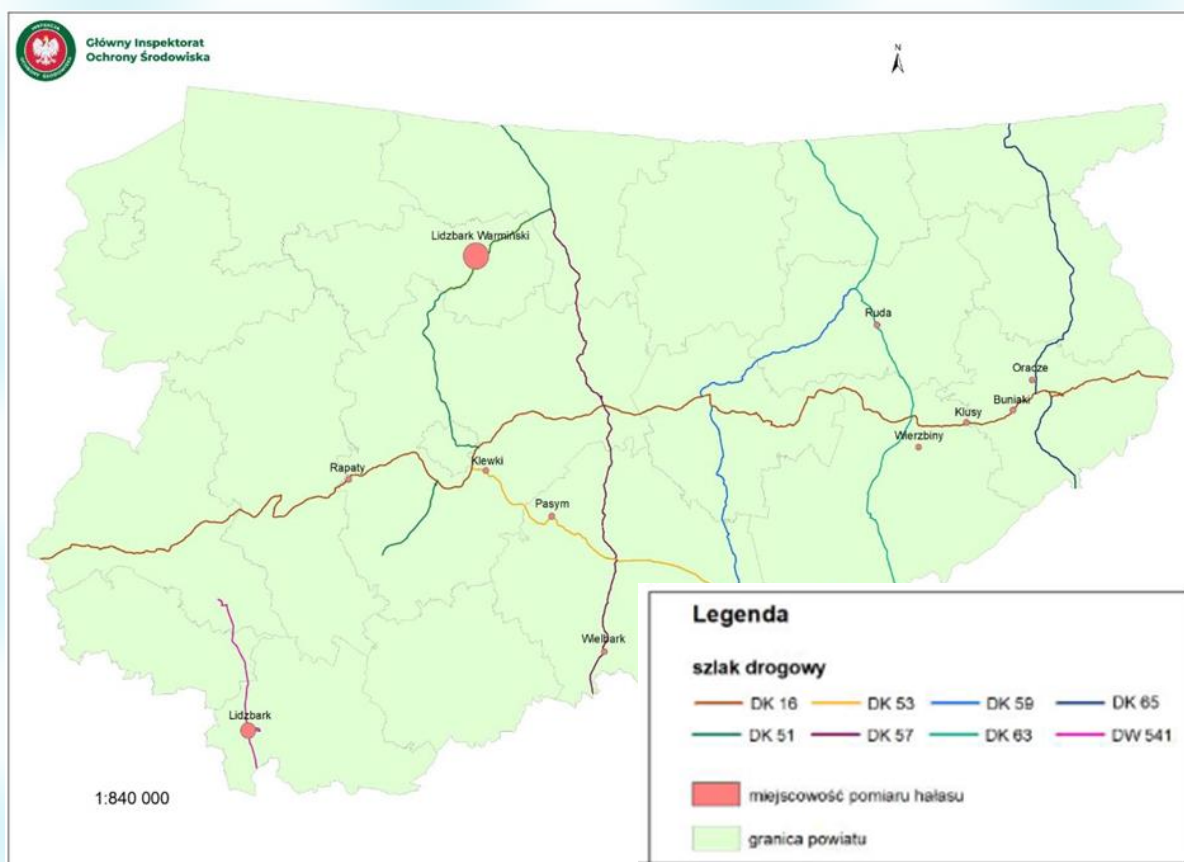
Obszar interwencji: ZAGROŻENIE HAŁASEM		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Poprawa klimatu akustycznego	Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	1. Sporządzanie map akustycznych dla terenów, dla których istnieje obowiązek prawny
		2. Monitoring hałasu na terenie gminy Ełk
		3. Stosowanie zasad ochrony przed hałasem oraz uwzględnianie wyników map akustycznych w nowotworzonych planach zagospodarowania przestrzennego
		4. Prowadzenie edukacji ekologicznej dot. klimatu akustycznego: w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowania ruchu pieszego, jazdy na rowerze i transportu publicznego
	Poprawa standardów klimatu akustycznego	5. Stosowanie zabezpieczeń przeciwhałasowych np. ekranów dźwiękochłonnych, przekryć akustycznych, wałów ziemnych i przekopów) i utrzymywanie nawierzchni w dobrym stanie technicznym
		6. Wprowadzanie ograniczeń prędkości ruchu na terenach zabudowanych oraz inteligentnego sterowania ruchem
		7. Poprawa jakości infrastruktury transportu publicznego
		8. Wprowadzanie ograniczeń wjazdu pojazdów ciężarowych do centrów i terenów osiedli mieszkaniowych
		9. Stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych, w przypadku remontów i przebudów odcinków drogowych
		10. Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenach wiejskich – uruchomienie połączeń transportu zbiorowego
		11. Wprowadzanie ograniczeń emisji hałasu na obszarach i akwenach cennych przyrodniczo
	Ograniczanie hałasu przemysłowego	12. Stosowanie rozwiązań technicznych ograniczających emisję hałasu w procesach technologicznych (np. obudowy dźwiękochłonne, tłumiki dźwięku, izolacje akustyczne)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Na klimat akustyczny gminy Ełk wpływa przede wszystkim hałas pochodzący ze źródeł komunikacyjnych. W ramach Państwowego Monitoringu Środowiska – Monitoringu hałasu, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) przeprowadził pomiary drogi krajowej nr 16 w miejscowości Buniaki oraz drogi krajowej nr 65 w miejscowości Oracze. Stwierdzono przekroczenie poziomu LAeqD w miejscowości Buniaki o 0,7 db i LAeqN w miejscowości Oracze o 3,5 dB.

Rycina Nr 3.

Drogi krajowe i wojewódzkie oraz miejscowości w województwie warmińsko-mazurskim, w których wykonano pomiary hałasu komunikacyjnego w 2022 r.

Źródło danych: PMŚ, geoportal.gov.pl

Analiza aktualizacji „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż dróg krajowych oraz wojewódzkich na terenie województwa warmińsko-mazurskiego o obciążeniu ponad 3 mln pojazdów rocznie, których eksploatacja spowodowała negatywne oddziaływanie akustyczne w wyniku przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu określonych wskaźnikami LDWN i LN”, określonego Uchwałą Nr III/42/14 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 30 grudnia 2014 r. – w zakresie dróg krajowych, przyjętej Uchwałą Nr XII/190/19 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26 listopada 2019 r., wskazuje, że obecnie najbardziej uciążliwa na terenie gminy Ełk jest droga krajowa nr 65.

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), realizując zadania wynikające z art. 118 ust. 3 ustawy – Prawo ochrony środowiska, w ramach IV rundy mapowania, opracowała strategiczne mapy hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 mln pojazdów rocznie.

W wyniku realizacji zadania pod nazwą: „Sporządzenie strategicznych map hałasu dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie w województwie warmińsko-mazurskim”, w 2022 r., GDDKiA opracowała mapy akustyczne dla drogi krajowej nr 65 oraz dla fragmentów drogi krajowej nr 16, przebiegających przez gminę Ełk, które wykazały naruszenia wartości normatywnych hałasu.

W celu ograniczenia ponadnormatywnego oddziaływania akustycznego, zaproponowano 5 działań o charakterze inwestycyjnym przewidzianych do realizacji w okresie do 5 lat licząc od roku następującego po roku sporządzenia mapy, w tym m. in.: rozbudowę drogi krajowej nr 65 na odcinku Ełk – Nowa Wieś Ełcka oraz rozbudowę drogi krajowej nr 65 na odcinku Nowa Wieś Ełcka – granica województwa.

Ponadto, w ramach inwestycji związanej z budową drogi ekspresowej S61 (tzw. Via Baltica), w celu ochrony przed hałasem, w 2022 r., GDDKiA wybudowała ekran akustyczny w ciągu drogi S61 zad. 1 odc. Szczuczyn – węzeł „Ełk Południe” przy łącznicy, długość ekranu – 134 m.

Na terenie gminy Ełk nie prowadzono pomiarów hałasu kolejowego.

Obecnie, po gruntownej modernizacji, jest linia Ełk-Szczytno-Olsztyn, która prowadzi m. in. do Portu Lotniczego Mazury, w trakcie prac modernizacyjnych jest linia Białystok-Ełk-Olsztyn. Modernizacja zakłada m. in. elektryfikację odcinka pomiędzy Ełkiem, a Giżyckiem i dalej Korszami. W planach jest także modernizacja linii z Ełku w kierunku Olecka i dalej Suwałk jako odcinek linii Rail Baltica. W przypadku realizacji tych inwestycji, natężenie ruchu pociągów na liniach kolejowych, w granicach gminy, może ulec zwiększeniu.

Według GIOŚ, hałas przemysłowy nie stwarza w gminie większych problemów. System lokalizacji nowych inwestycji i prowadzenie ocen ich oddziaływania na środowiska, kontroli oraz egzekucji nałożonych kar, pozwala na znaczne ograniczenie zasięgu rozprzestrzeniania tego rodzaju hałasu.

Uprawnienia do kontroli w sprawie naruszeń dopuszczalnych norm w zakresie emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej na terenie gminy Ełk, posiada WIOŚ w Olsztynie, a w przypadku naruszeń Starosta Ełcki ma prawo nałożyć na dany podmiot decyzję określającą dopuszczalny poziom hałasu.

W ramach przeprowadzonych kontroli dotrzymania przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą standardów środowiska w zakresie emisji hałasu do środowiska, w 2022 r., dokonano jednej kontroli dokumentacyjnej w oparciu o przesłane przez podmioty dane automonitoringowe, w 2023 r. – dwie kontrole dokumentacyjne.

Występowanie licznych jezior na terenie gminy Ełk sprawia, że teren ten jest bardzo ceniony przez turystów. Sporty wodne, uprawiane na jeziorach, mogą jednak powodować uciążliwości hałasowe na terenach turystycznie wykorzystywanych.

Dla zapewnienia odpowiednich warunków akustycznych na terenach przeznaczonych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, głównie w obszarze

zbiorników wodnych oraz wokół jego brzegów, a także na terenie obszarów leśnych, większość akwenów w gminie Ełk zostało objętych tzw. strefą ciszy. Zgodnie z Uchwałą Rady Powiatu Ełckiego Nr IX.74.2015 z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie ograniczenia lub zakazu używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na wybranych akwenach Powiatu Ełckiego, zakazem lub ograniczeniem w używaniu jednostek pływających objęto łącznie 33 jeziora położone na terenie gminy Ełk. Akweny nieobjęte strefą ciszy to: zatoka na jeziorze Selment Wielki w miejscowościach: Mrozy Wielkie, Szeligi-Buczki (od zwężenia jeziora w rejonie wsi Szeligi-Buczki – Mrozy Wielkie do zwężenia między miejscowościami Sordachy – Laski Wielkie) oraz jezioro Druglin Duży.

Do działań mających znaczenie dla poprawy warunków akustycznych, realizowanych w głównej mierze przez Gminę Ełk w latach 2022 – 2023, zaliczyć można przedsięwzięcia realizowane na poprawę jakości powietrza. Działania związane z remontem, budową czy przebudową dróg gminnych w sposób znaczący przyczyniły się do redukcji emisji hałasu poprzez m. in.: skrócenie czasu przejazdu, zastosowanie cichych i mniej pyłących nawierzchni czy odpowiednie zabezpieczenie szlaków komunikacyjnych wpływające zarówno na poprawę widoczności, ale także zdrowie i życie mieszkańców.

Poza tym, w okresie sprawozdawczym, Gmina Ełk wydawała decyzje administracyjne uwzględniające zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony przed hałasem zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Zwrócono w nich uwagę m. in. na właściwą lokalizację zakładów uciążliwych czy zachowanie odpowiedniej odległości od ciągów komunikacyjnych o dużym obciążeniu ruchem samochodowym.

W praktyce planistycznej wypracowano szereg zapisów pozwalających respektować potrzebę ochrony przed hałasem i ograniczania emisji hałasu do środowiska, w szczególności określających rozwiązania niezbędne do zapobiegania i ograniczania występowania uciążliwości, a także ustalających warunki realizacji przedsięwzięć, umożliwiające uzyskanie optymalnych efektów w zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony przed hałasem.

3.3. Pola elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne, tj. emisja energii elektromagnetycznej w postaci pól elektromagnetycznych, wywoływana zmianami ładunków elektrycznych w układach materialnych, zaliczane jest obecnie do podstawowych rodzajów zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Głównym źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego na terenie gminy Ełk jest sieć i urządzenia elektroenergetyczne. Źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego są również stacje bazowe telefonii komórkowej. Zasięgi występowania pól elektromagnetycznych o wartościach granicznych w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych są zależne od mocy doprowadzanej do anten i charakterystyki promieniowania tych anten.

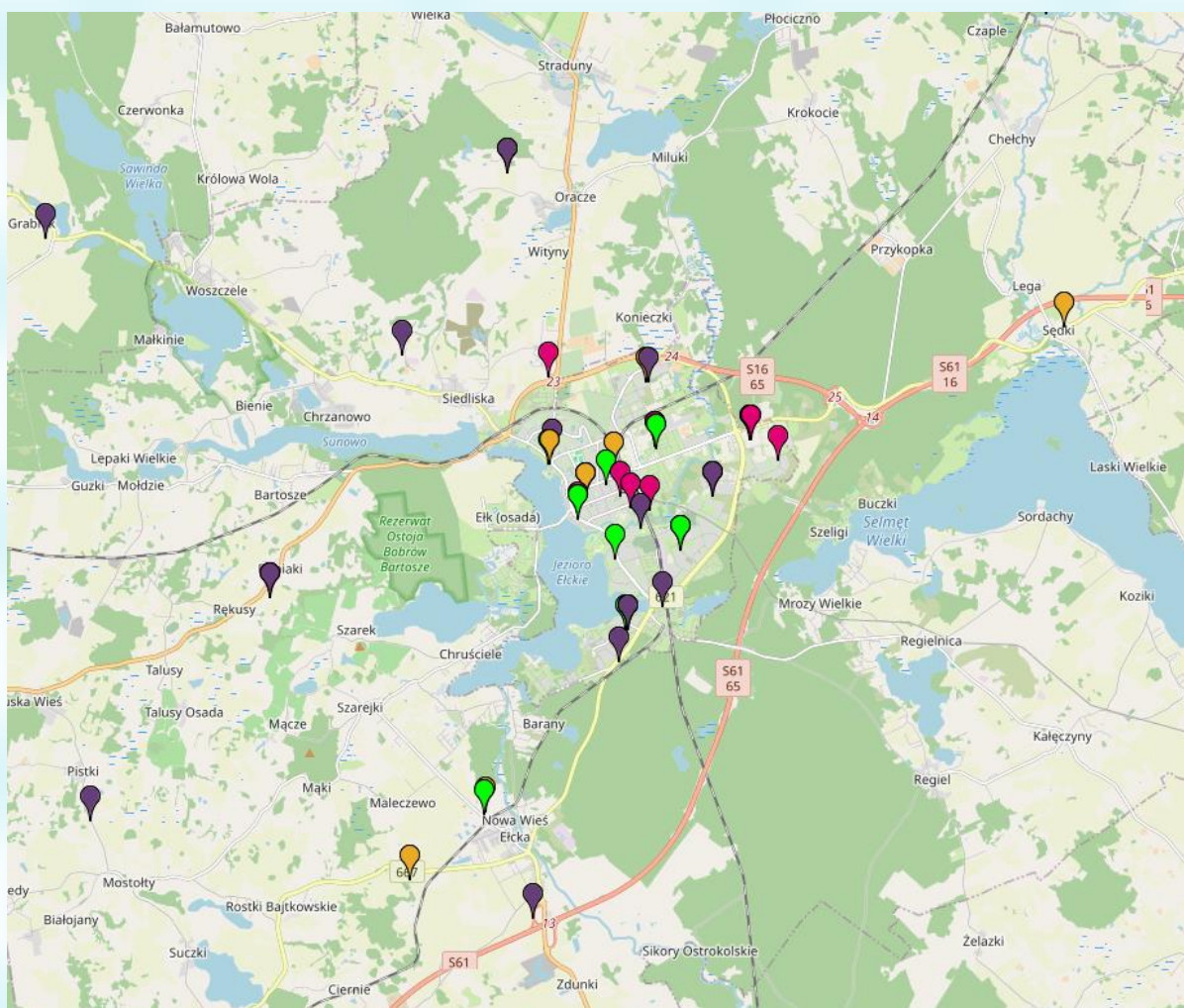
Na terenie gminy Ełk istnieje rozbudowany układ sieci elektroenergetycznych wysokich, średnich i niskich napięć. Istniejące Główne Punkty Zasilania na terenie gminy to: GPZ EŁK 220/110/15 kV (zlokalizowany w Nowej Wsi Ełckiej), GPZ EŁK Bis 400/110/ kV (zlokalizowany w Nowej Wsi Ełckiej), GPZ EŁK POLNA 110/15 kV, GPZ EŁK SZELIGI 110/15 kV oraz linie wysokiego napięcia U 0 i 220 kV, związane z zasilaniem tych stacji: 220 kV relacji Ostrołęka – Ełk, 110 kV relacji Ełk - Biała Piska, 110 kV relacji Ełk – Grajewo, 110 kV relacji Ełk – Ełk Szeligi – Augustów, 110 kV relacji Ełk – Ełk Polna – Olecko i 110 kV relacji Ełk – Wydminy.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, przyjęty Uchwałą Nr XXXIX/832/18 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 28 sierpnia 2018r., zakłada modernizację stacji 220/110 kV Ełk1, budowę linii 110 kV Ełk1 – Orzysz – Mikołajki, modernizację linii 110 kV Ełk1 – Ełk2- Olecko na dwutorową.

Liczba masztów telefonii komórkowej na terenie gminy wynosi ok. 40 sztuk.

Rycina Nr 4

Mapa stacji bazowych BTS według wykazu Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Źródło: <http://bts-gsm.eu/uke/>

W ramach obszaru interwencji: Pola elektromagnetyczne w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 1 kierunek interwencji oraz 3 zadania:

Tabela Nr 5.
Zadania w zakresie pól elektromagnetycznych.

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych	1. Kontynuacja monitoringu poziomu pól elektromagnetyczny
		2. Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dot. ochrony przed polami elektromagnetycznymi
		3. Przyjmowanie zgłoszeń instalacji które emitują pole elektromagnetyczne

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

W aktualnym stanie prawnym dokonywanie pomiarów kontrolnych promieniowania elektromagnetycznego (PEM) w otoczeniu stacji bazowych telefonii komórkowych stanowi w zasadzie jedyny sposób oceny dotrzymania dopuszczalnego poziomu PEM. Prowadzenie takich pomiarów należy do zadań organów Inspekcji Ochrony Środowiska (IOŚ), jak i Państwowej Inspekcji Sanitarnej (PIS). Obowiązek przekazywania organom IOŚ i PIS wyników pomiarów, wykonywanych przez akredytowane laboratoria badawcze, został nałożony także na przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Ogromne znaczenie ma więc rzetelność i miarodajność takich pomiarów.

Zgodnie z aktualizowanym corocznie „Rejestrem zawierającym informację o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku” prowadzonym przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (GIOŚ), na terenie gminy Ełk nie wyznaczono terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz miejsc dostępnych dla ludności, na których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych wartości promieniowania elektromagnetycznego.

Monitoring pól elektromagnetycznych w środowisku prowadzony jest przez IOŚ w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w sposób ujednolicony dla całego kraju od 2008 r.

W latach 2022 – 2023 GIOŚ przeprowadził ocenę poziomu pól elektromagnetycznych na obszarze województwa warmińsko-mazurskiego w wybranych punktach pomiarowych. Jeden pomiar na terenie gminy Ełk w 2022 r. miał miejsce w miejscowości Nowa Wieś Ełcka – pomiar poniżej progu oznaczalności sondy. W 2023 r. punkty pomiarowe zlokalizowane były poza obszarem gminy Ełk. W żadnym z punktów pomiarowych nie stwierdzono przekroczeń wartości dopuszczalnej pól elektromagnetycznych w środowisku.

Można więc przypuszczać, że aktualny stan promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Ełk znajduje się poniżej dopuszczalnych wartości progowych.

Działania Gminy Ełk w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi, oprócz monitoringu pól elektromagnetycznych, prowadzą się do wydawania decyzji administracyjnych uwzględniających zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony przed polami elektromagnetycznymi. W zapisach planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się strefy wokół linii i urządzeń elektroenergetycznych. Wskazuje się dla linii elektroenergetycznych pasy technologiczne, które wyznaczane są w celu prawidłowej obsługi linii elektroenergetycznej i jej urządzeń. W pasach technologicznych linii elektroenergetycznych, zakazuje się m. in. lokalizowania budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi. Warunki lokalizacji pozostałych obiektów budowlanych, w tym obiektów budowlanych zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacje paliw, a także warunki lokalizacji stref zagrożonych wybuchem, muszą uwzględniać wymogi, określone w przepisach odrębnych oraz normach, dotyczących projektowania linii elektroenergetycznych. Wskazuje się w Studium strefy ochronne, związane z wielkością natężenia pola elektromagnetycznego wytwarzanego przez linie wysokiego napięcia. Strefy ochronne pokrywają się z pasami technologicznymi linii elektroenergetycznych.

3.4. Gospodarowanie wodami

Zasadniczym elementem przyrodniczym, określającym krajobraz ziemi ełckiej, są jeziora. Na terenie gminy Ełk znajduje się 40 jezior (akweny o powierzchni powyżej 1 ha), natomiast w sąsiedztwie z innymi gminami – 5, tj.: j. Łaśmiady, j. Sawinda Wielka, j. Zdedy, j. Krzywe oraz j. Rogale Małe. Powierzchnia jezior na terenie gminy Ełk zajmuje łącznie 3.429,6 ha, co stanowi około 10 % powierzchni gminy. Udział wód powierzchniowych jest wyższy niż średnia jeziorność dla powiatu ełckiego, wynosząca 6,5 %. Łączna długość linii brzegowej jezior wynosi 163,52 km.

Tabela Nr 6.

Największe jeziora gminy Ełk.

Lp.	Nazwa jeziora	Powierzchnia jeziora [ha]
1.	Selmęt Wielki	1.262,0
2.	Druglin Duży	503,3
3.	Ełckie	385,0
4.	Lipińskie	250,0
5.	Przytulskie	193,9
6.	Sunowo	180,4

Sieć hydrologiczną uzupełniają liczne rzeki i kanały, wśród których największe znaczenie odgrywa rzeka Ełk, będąca prawobrzeżnym dopływem Biebrzy, o długości 113,6 km.

Poza rzekami i jeziorami, sieć wodną uzupełniają rowy, kanały oraz budowle hydrotechniczne, które wraz z rzekami i jeziorami tworzą śródlądowe drogi wodne żeglowne.

Obszar gminy Ełk znajduje się w dorzeczu Wisły.

Na terenie gminy wyodrębniono 12 jednolitych części wód rzecznych oraz 12 jednolitych części wód jeziornych. Wody płynące reprezentują 5 typów cieków – charakterystyczny dla krajobrazu nizinnego (17, 18, 19, 20 i 25). Dominującym typem jednolitych wód rzecznych na terenie gminy jest ciek łączący jeziora (4 JCWP). Jednolite części wód rzecznych na terenie gminy reprezentują cieki naturalne. Wody jeziorne reprezentują 3 typy – charakterystyczne dla krajobrazu nizinnego (5a, 6a i 6b). Dominującym typem jednolitych części wód jeziornych jest jezioro o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, stratyfikowane (6 JCWP).

Wody podziemne o znaczeniu użytkowym występują na terenie gminy w piaszczysto-żwirowych utworach czwartorzędowych i trzeciorzędowych. Gmina położony jest w obrębie dwóch jednolitej części wód podziemnych – JCWPd nr 31 i 32.

W ramach obszaru interwencji: Gospodarowanie wodami w Programie ochrony środowiska wyznaczono 2 cele, 5 kierunków interwencji oraz 27 zadań.

Tabela Nr 7.

Zadania w zakresie gospodarowania wodami.

Obszar interwencji: GOSPODAROWANIE WODAMI		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych, jeziornych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)	Poprawa jakości wód powierzchniowych	1. Realizacja założeń aktualizacji Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Wisły
		2. Monitorowanie stanów i chemizmu wód powierzchniowych
		3. Ustanawianie stref ochronnych dla ujęć wód powierzchniowych
		4. Ograniczenie zużycia wody w tym w gospodarce komunalnej, przemyśle i rolnictwie (np. recykulacja wody, zamykanie obiegu wody)
		5. Ograniczenie wpływu rolnictwa na wody poprzez wdrażanie: „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzenia rolniczego”, kodeksu dobrych praktyk rolniczych, wspieranie i edukację w zakresie rozwoju rolnictwa ekologicznego (ograniczenie spływu azotu ze źródeł rolniczych)

Obszar interwencji: GOSPODAROWANIE WODAMI			
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie	
		6. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi	
		7. Ochrona stref brzegowych jezior – tworzenie stref wolnych od zabudowy nad brzegami zbiorników oraz ochrona i odtwarzanie roślinności przybrzeżnej	
		8. Prowadzenie zrównoważonej gospodarki rybackiej sprzyjającej utrzymaniu równowagi ekologicznej wód	
		9. Rekultywacja zanieczyszczonych zbiorników wód powierzchniowych	
	Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych	10. Ustanawianie stref ochronnych ujęć wód podziemnych	
		11. Monitorowanie stanów i chemizmu wód podziemnych	
		12. Wyposażanie gospodarstw rolnych w zbiorniki na gnojownicę i płyty obornikowe oraz stosowanie dobrych praktyk rolniczych	
		13. Edukacja w zakresie stosowania zasad dobrych praktyk rolniczych oraz informowanie o skutkach niewłaściwego postępowania z nawozami w gospodarstwach rolnych	
		14. Ustanowienie obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych (GZWP)	
		15. Realizacja założeń <i>Planu przeciwdziałania skutkom suszy (na lata 2022-2027)</i>	
	Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego	Przeciwdziałanie suszy	16. Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych w miastach i na wsi, wprowadzania i utrzymania zadrzewień śródpolnych i przydrożnych)
			17. Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury
			18. Realizacja działań wskazanych w <i>Programach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym na obszarze dorzeczy na lata 2022-2027</i>
		Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	19. Modernizacja i budowa infrastruktury technicznej i przeciwpowodziowej na rzekach
20. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników przeciwpowodziowych, w tym suchych zbiorników powodziowych oraz zwiększenie retencji korytowej rzek			
21. Działania inwestycyjne i utrzymaniowe związane z melioracjami wodnymi			
22. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów			

Obszar interwencji: GOSPODAROWANIE WODAMI		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		zagrożonych podtopieniami
		23. Poprawa technicznego wyposażenia straży pożarnej w zakresie ochrony przeciwpowodziowej
	Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	24. Zwiększenie retencji na terenie posesji przy budynkach jednorodzinnych oraz wykorzystywanie zgromadzonej wody opadowej i roztopowej
		25. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych
		26. Rozwój form małej retencji wodnej, w tym budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji
		27. Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikroinstalacje do gromadzenia i przetrzymywania wody

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Jakość wód powierzchniowych na terenie gminy Ełk wskazuje na potrzebę realizacji działań zmierzających do jej poprawy. Znacznie lepiej wypadają wody podziemne, których stan wskazuje na brak przekroczeń wartości decydujących o dobrej jakości. Ze względu na małą obecność zakładów przemysłowych na terenie gminy Ełk wody podziemne narażone są na zanieczyszczenia w stopniu małym i średnim. Pod względem warunków dla wody do picia, określonych we właściwych przepisach, wody podziemne z utworów czwartorzędowych charakteryzują się przede wszystkim podwyższoną i wysoką zawartością żelaza i manganu. Jakość głębiej zalegających warstw wód podziemnych jest dobra lub bardzo dobra.

Badania i oceny stanu wód powierzchniowych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) poprzez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie. Natomiast, Monitoring wód podziemnych wykonywany jest na zlecenie GIOŚ przez Państwowy Instytut Geologiczny.

W 2022 r. badaniami monitoringowymi objęto wody powierzchniowe:

1. jeziora:
 - PLLW30047 *Selmęt Wielki* – badania elementów hydromorfologicznych,
 - PLLW30117 *Woszczelskie* – badania elementów hydromorfologicznych;
2. rzeki:
 - PLRW2000182628939 *Ełk od jez. Łaśmiady do jez. Ełckiego* – Ełk,
 - PLRW2000182628729 *Dopływ z Jez. Krzywego* – Sajzy,
 - PLRW2000112626199 *Jegrznia (Lega)* – Sędko.

W 2023 r. przeprowadzono badania monitoringowe następujących wód powierzchniowych:

1. jeziora:
 - PLLW30047 *Selmęt Wielki*,
 - PLLW30114 *Ełckie*,

- PLLW30108 *Ołówka (Haleckie)* – badania elementów hydromorfologicznych,
- PLLW30118 *Sunowo* – badania elementów hydromorfologicznych;

2. rzeki:

- PLRW2000182628939 – *Ełk od jez. Łaśmiady do Jez. Ełckiego* – Ełk,
- PLRW2000182628729 – *Dopływ z Jez. Krzywego* – Sajzy.

Badania wód podziemnych na terenie gminy Ełk, w latach 2022 – 2023, nie były prowadzone.

W ramach poprawy jakości wód powierzchniowych, Gmina Ełk, w 2023 r. , zawarła porozumienie z Zarządem Zlewni w Augustowie Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie (PGW Wody Polskie) w sprawie określenia zasad współpracy przy realizacji zadań związanych z utrzymaniem ujścia jeziora Straduńskiego do rzeki Ełk. Przedmiotem porozumienia było utrzymanie śródlądowych wód powierzchniowych – ujścia jeziora Straduńskiego do rzeki Ełk, w obrębie Straduny, gmina Ełk. Zakres prac utrzymaniowych obejmował konserwację bieżącą ujścia jeziora Straduńskiego do rzeki Ełk poprzez mechaniczne wykoszenie roślin z dna o powierzchni ok. 0,16 ha z przemieszczeniem skoszonej roślinności w kierunku jednego z brzegów oraz wydobycie skoszonej roślinności z jeziora Straduńskiego i wywiezienie do miejsca utylizacji (na kompost).

W okresie sprawozdawczym, tj. 2022 – 2023, kontynuowano działania związane z rozbudową i modernizacją infrastruktury wodno-ściekowej, które szczegółowo opisano w punkcie 3.5. Gospodarka wodno-ściekowa. Jednym z wdrożonych rozwiązań umożliwiających retencję lub infiltrację wody opadowej była budowa kanalizacji deszczowej przy ul. Wyszyńskiego w Nowej Wsi Ełckiej o długości 277,6 mb wraz z separatorem substancji ropopochodnych.

Poza tym, na bieżąco realizowano działania polegające na utrzymaniu rowów przydrożnych, tj. wykaszanie, oczyszczanie i pogłębianie oraz wymiana uszkodzonych przepustów, udrażnianie lub ich przebudowa.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za krajową gospodarkę wodną, w tym za szeroko rozumiany stan wód, są Wody Polskie.

W latach 2022 – 2023 poszczególne jednostki Wód Polskich wydawały decyzje w sprawach usług wodnych i szczególnego korzystania z wód. Dla przykładu Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie wydał 7 pozwoleń wodnoprawnych, w tym 3 na szczególne korzystanie z wód oraz 2 na wykonanie urządzeń wodnych, Zarząd Zlewni w Giżycku PGW Wody Polskie – 2 pozwolenia wodnoprawne.

W okresie sprawozdawczym Regionalny Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie oraz podległe zarządy zlewni sukcesywnie dokonywały przeglądu pozwoleń wodnoprawnych zakładów odprowadzających ścieki do wód i do ziemi zlokalizowanych na terenie gminy Ełk, w celu określenia zgodności realizacji przedmiotowych wprowadzeń ścieków z udzielonymi decyzjami w latach wcześniejszych. W ramach przeglądów prowadzona była analiza pod kątem ich zapisów oraz aktualności. Przeglądy pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód, wprowadzanie ścieków lub wód do wód lub do ziemi, lub do urządzeń kanalizacyjnych oraz realizacji tych pozwoleń, wykonywane są zgodnie z ustawą – Prawo wodne co najmniej raz na 4 lata.

W 2022 r. Regionalny Zarządu Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie przeprowadził 5 kontroli z zakresu korzystania z wód i ochrony

zasobów wodnych, przestrzegania warunków ustalonych w decyzjach wydanych na podstawie ustawy – Prawo wodne, wykonywania urządzeń wodnych, utrzymywania wód oraz urządzeń wodnych, przestrzegania nałożonych na właścicieli gruntów obowiązków oraz ograniczeń, przestrzegania warunków obowiązujących na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. W 2023 r. nie prowadzono kontroli na terenie gminy Ełk.

Natomiast Zarząd Zlewni w Giżycku PGW Wody Polskie dokonał 5 kontroli gospodarowania wodami: 2 dotyczące wylotów, 1 w zakresie pomostów i grodzienia, 1 w zakresie zasypywania zbiornika wodnego, 1 w przedmiocie wprowadzenia ścieków przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych będących własnością innego podmiotu.

W zakresie ograniczenia wpływu rolnictwa na wody duże znaczenie miały działania edukacyjne. Kodeks dobrych praktyk rolniczych propagowany był przez Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie, który prowadził liczne szkolenia, udzielał porad indywidualnych, a także wydawał ulotki i broszury oraz publikował artykuły w prasie i produkował audycje telewizyjne. Udział w ograniczaniu dopływu do wód zanieczyszczeń mieli też rolnicy dokonujący modernizacji swoich gospodarstw pod kątem spełniania wysokich standardów odprowadzania ścieków. Prognozuje się również wzrost liczby gospodarstw rolnych stosujących tzw. dobre praktyki rolnicze, a co za tym idzie, m. in. racjonalną gospodarkę nawozami, co może mieć przełożenie na ograniczenie spływu zanieczyszczeń do wód.

W ramach działań służących minimalizowaniu następstw suszy, Gmina Ełk propagowała wśród mieszkańców m. in. możliwość skorzystania z dofinansowania na retencję wód opadowych w ramach Programu Moja, realizowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Ponadto, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Białymstoku PGW Wody Polskie, w latach 2022 – 2023, realizował program edukacyjny „Aktywni Błękitni – szkoła przyjazna wodzie” na terenie miasta i gminy Ełk (Szkoła Podstawowa nr 3 i 6 w Ełku, Szkoła Podstawowa w Woszczelach i Mrozach Wielkich). RZGW promował wiedzę o zrównoważonej gospodarce wodnej, szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganiu skutkom suszy, a także dbałości o wodę i znajomości zasad bezpiecznego korzystania z rekreacji wodnej. Celem było wykształcenie wśród uczniów poprawnych nawyków i postaw, które wraz z otrzymaną wiedzą w przyszłości będą mogły wykorzystywać i przekazywać dalej przyczyniając się do ochrony środowiska. Uczniom i nauczycielom udostępniane były materiały edukacyjne, książki, broszury, scenariusze lekcji wraz z krzyżówkami, rebusami, gramami, materiałami dźwiękowymi, filmy ściśle związane z przeciwdziałaniem skutkom suszy i racjonalnemu zarządzaniu środowiskiem. Wszystkie materiały zostały udostępnione na stronie www.wody.gov.pl edukacja lub www.bialystok.wody.gov.pl Aktywni Błękitni. W ramach programu organizowane były wizyty studyjne, zwiedzanie obiektów hydrotechnicznych z ekspertami PGW Wody Polskie, prelekcje w szkołach, konkursy, zajęcia terenowe, lekcje on-line, a także angażujące aktywności takie jak: tworzenie zbiorników na deszczówkę, wysiewanie kwietnej łąki czy akcje sprzątnięcia nad wodą. Każda szkoła po ukończeniu programu otrzymała certyfikat „Szkoła przyjazna wodzie”.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, w dokumentach planistycznych – studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, uwzględnia się mapy zagrożenia powodziowego i ryzyka powodziowego, a także wyłączono tereny zagrożone wystąpieniem powodzi z inwestycji w trwałe obiekty budowlane.

W odniesieniu do działań wskazanych w *Programach Zarządzania Ryzykiem Powodziowym na obszarze dorzeczy na lata 2022 – 2027*, Wody Polskie realizują prace związane z przeglądem i aktualizacją dokumentów planistycznych z zakresu zarządzania ryzykiem powodziowym w 3 cyklu planistycznym (2022 – 2027) wdrażania Dyrektywy 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dyrektywy Powodziowej).

3.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Ludność Gminy Ełk zaopatrywana jest w wodę z zasobów wód podziemnych. Ujęcia wód powierzchniowych nie stanowią źródeł zaopatrzenia ludności w wodę pitną. Sieć wodociągowa zasilana jest w wodę z ujęcia wody zlokalizowanego w m. Przykopka, zarządzanego przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku, oraz gminnego ujęcia wody w m. Woszczele.

Ścieki komunalne z terenu gminy Ełk trafiają do oczyszczalni ścieków zlokalizowanej w m. Nowa Wieś Ełcka. Jest to największa i najnowocześniejsza oczyszczalnia również zarządzana przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku.

Pozostałe oczyszczalnie zlokalizowane są przede wszystkim przy dużych osiedlach mieszkaniowych po byłych Państwowych Gospodarstwach Rolnych i administrowane są przez spółdzielnie mieszkaniowe. Oczyszczalnie te są jednak w złym stanie technicznym, dlatego Gmina Ełk sukcesywnie rozbudowuje sieć kanalizacji sanitarnej.

Ilość gospodarstw domowych korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej stale ulega zwiększeniu. Z uwagi na rozproszoną zabudowę mieszkaniową gminy Ełk, utrudnione jest, pod względem finansowym i technicznym, podłączenie wszystkich gospodarstw domowych do sieci kanalizacyjnej.

Część budynków jednorodzinnych posiada szczelne urządzenia do gromadzenia ścieków lub przydomowe oczyszczalnie ścieków. Ze zbiorników bezodpływowych ścieki wywożone są do oczyszczalni ścieków w Nowej Wsi Ełckiej.

Poniższe tabele zawierają dane dotyczące długości czynnej sieci wodociągowej oraz liczby przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk dla roku 2022 i 2023. Dla porównania tabele zawierają również dane dla roku 2020 i 2021, sprzed omawianego okresu.

Tabela Nr 8.

Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci wodociągowej (km)	240,9	242,3	246,4	248,6

Tabela Nr 9.

Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	2.904	3.106	3.232	3.751

W kolejnych tabelach przedstawiono dane charakteryzujące gospodarkę ściekową, tj. dane dotyczące długości sieci kanalizacyjnej oraz liczby przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Tabela Nr 10.

Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	100,3	100,8	110,3	110,4

Tabela Nr 11.

Ilość przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	2020	2021	2022	2023
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (szt.)	1.658	1.676	1.732	1.765

W ramach obszaru interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 2 kierunki interwencji oraz 8 zadań:

Tabela Nr 12.

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

Obszar interwencji: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	1. Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej
		2. Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody
		3. Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, w tym rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej- dotacje dla osób fizycznych na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków
		4. Wsparcie budowy przydomowych oczyszczalni ścieków na terenach, dla których budowa sieci kanalizacyjnej jest nieuzasadniona ekonomicznie lub technicznie
		5. Modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych
		6. Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników
	Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych	7. Ograniczanie ilości zużywanej wody poprzez zamykanie obiegów wody oraz recyrkulację wody w zakładach przemysłowych
		8. Identyfikacja alternatywnych miejsc poboru wody do spożycia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Jednym z głównych zadań służących poprawie gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Ełk jest rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Korzystanie przez mieszkańców z sieci wodociągowej eliminuje spożywanie wody z płytkich studni gospodarskich, w których woda często nie spełnia norm sanitarnych. Budowa sieci kanalizacyjnej oraz wynikający z tego obowiązek przyłączenia się do sieci lub wykonanie przydomowej oczyszczalni ścieków (w przypadku braku sieci kan.) powoduje wyeliminowanie nieszczelnych szamb, które grożą zanieczyszczeniem bakteriologicznym i chemicznym środowiska.

Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej zrealizowane przez Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku (ZUG GM Ełk), w latach 2022 – 2023, na terenie gminy Ełk to:

1. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w m. Barany i Chruściele, gmina Ełk (2022). W ramach inwestycji wybudowano ok. 1,89 km sieci wodociągowej i ok. 9,05 km sieci kanalizacyjnej.
2. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Piaski (dz. nr geod. 83/11), gmina Ełk (2022). W ramach zadania wybudowano sieć wodociągową o długości ok. 305 m i sieć kanalizacji sanitarnej o długości ok. 290 m.

3. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bartosze (dz. nr geod. 53/12), gmina Ełk (2022). W ramach zadania wybudowana została sieć wodociągowa o długości ok. 120 m i sieć kanalizacji sanitarnej o długości ok. 104 m.
4. Budowa sieci wodociągowej w m. Bartosze (dz. nr geod. 54/21, 47/1, 352), gmina Ełk (2022). W ramach zadania wybudowana została sieć wodociągowa o długości ok. 110 m.
5. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w m. Bartosze (dz. nr geod. 69), gmina Ełk (2022). W ramach inwestycji wybudowano ok. 185 m sieci wodociągowej i ok. 182 m sieci kanalizacyjnej.
6. Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej w m. Nowa Wieś Ełcka (dz. nr geod. 146, 145, 154), gmina Ełk (2023). W ramach inwestycji wybudowano ok. 750 m sieci wodociągowej i ok. 270 m sieci kanalizacji sanitarnej.
7. Budowa sieci wodociągowej w m. Ełk Osada (dz. nr geod. 142/24, 142/151, 142/153, 142/155, 2/224, 2/15, 37/4, obręb POHZ), gmina Ełk (2023). W ramach inwestycji wybudowano ok. 330 m sieci wodociągowej.
8. Budowa sieci wodociągowej w m. Oracze (dz. nr geod. 592/1), gmina Ełk (2023). W ramach zadania wybudowano ok. 320 m sieci wodociągowej.
9. Przebudowa sieci wodociągowej w m. Lepaki Wielkie (dz. nr geod. 112, obręb Lepaki), gmina Ełk (2023). W ramach inwestycji przebudowano ok. 240 m sieci wodociągowej.
10. Budowa sieci wodociągowej w m. Straduny (dz. nr geod. 8 i 580/101), gmina Ełk (2023). Wybudowano ok. 960 m sieci wodociągowej.
11. Budowa sieci wodociągowej w m. Regiel (dz. nr geod. 261, 177), gmina Ełk (2023). W ramach inwestycji wybudowano ok. 190 m sieci wodociągowej.

Prace eksploatacyjne na sieciach wodno-kanalizacyjnych, realizowane w okresie sprawozdawczym, przez ZUG GM Ełk:

- montaż urządzenia pomiarowego w Stacji podnoszenia ciśnienia w miejscowości Nowa Wieś Ełcka, gmina Ełk;
- montaż urządzeń pomiarowych do zdalnego odczytu GSM/GPRS w miejscowościach: Chojniak, Borki, Malinówka i Nowa Wieś Ełcka, gmina Ełk;
- montaż filtrów antyodorowych przy przepompowni ścieków w miejscowości Sędki, gmina Ełk;
- modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Lega, gmina Ełk;
- MOP Zdunki – montaż wodomierza na potrzeby GDDKiA przy budowie drogi ekspresowej;
- wymiana pomp w przepompowni ścieków PG1 Bartosze, gmina Ełk;
- montaż studni wodomierzowej przy budynku ul. Kajki 9 w miejscowości Straduny, gmina Ełk;
- wymiana pompy w przepompowni ścieków PS1 w miejscowości Straduny, gmina Ełk;
- wymiana węzła zasuw wodociągowych na sieci wodociągowej na kierunku Rostki Bajtkowskie – Karbowski, gmina Ełk;
- montaż studni pomiarowej z zestawem wodomierzowym na ul. Nadjeziornej w miejscowości Straduny, gmina Ełk;

- nadzór nad przebudową kanalizacji ciśnieniowej przy budowie linii kolejowej E75 w miejscowości Siedliska, gmina Ełk;
- nadzór nad przebudową sieci wodociągowej w ul. Słonecznej w miejscowości Straduny, gmina Ełk;
- nadzór nad przebudową sieci wodociągowej na dz. nr geod. 38/76, obręb Maleczewo, gmina Ełk;
- modernizacja przepompowni ścieków w miejscowości Oracze, gmina Ełk.

Ponadto, ZUG GM Ełk, na bieżąco usuwał zaistniałe awarie na sieciach wodociągowych i kanalizacyjnych. W latach 2022 – 2023 usunięto awarie m. in. w miejscowościach: Nowa Wieś Ełcka (przy budynku Arhelan) Chruściele, Sędko, Straduny (ul. Szkolna), Nowa Wieś Ełcka (ul. Małeckich), Ciernie, Maleczewo Kolonia, Mąki, Rostki Bajtkowskie, Wityny. ZUG GM Ełk dokonywał także wymiany hydrantów niespełniających wymagań przeciwpożarowych. Wymieniono łącznie 19 szt. hydrantów przeciwpożarowych w takich miejscowościach jak np.: Regiel, Barany (ul. Żabie Oczko), Straduny, Suczki, Janisze, Chełchy, Tracze.

W latach 2022 – 2023, na terenie gminy Ełk, wybudowano ponad 6 km sieci wodociągowej oraz blisko 10 km sieci kanalizacyjnej. W miejscach, w których nie istnieje sieć kanalizacyjna lub wybudowanie jej nie było możliwe, ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych. Część gospodarstw zostało wyposażonych w przydomowe oczyszczalnie ścieków. W ramach wsparcia finansowego, Starostwo Powiatowe w Ełku corocznie udziela mieszkańcom gminy Ełk dotacji z WFOŚiGW w Olsztynie na budowę przydomowych oczyszczalni ścieków (ilość przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Ełk w 2022 r. – 355 szt., w 2023 r. – 385 szt.).

3.6. Zasoby geologiczne

Kopaliny wchodzą w skład środowiska naturalnego i, wraz z innymi jego elementami, podlegają ochronie. Jednak, eksploatacja i przetwórstwo kopalin wiąże się z degradacją, a często także z zanieczyszczeniem otoczenia. Istnieje zatem konflikt między wykorzystaniem gospodarczym złóż kopalin, a ochroną innych składników środowiska, takich jak: gleby, lasy, krajobraz, wody, powietrze.

Obszar gminy Ełk zasobny jest w surowce mineralne. Występujące tu złoża piasku, piasku ze żwirem oraz ił, o znaczeniu lokalnym, stanowią surowiec budowlany.

Wykaz złóż kopalin wraz ze stanem zagospodarowania występujących na terenie gminy Ełk:

- Bienie (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Bienie-Chrzanowo (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Czaple – złożo rozpoznane szczegółowo;
- Czaple I – złożo rozpoznane szczegółowo;
- Guzki (kruszywa naturalne) – złożo zagospodarowane;
- Miluki (kruszywa naturalne) – złożo rozpoznane szczegółowo;
- Mrozy Wielkie (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Nowa Wieś Ełcka (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;

- Nowa Wieś Ełcka II (kruszywa naturalne) – złoża zagospodarowane;
- Płociczno (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane wstępnie;
- Płociczno I (kruszywa naturalne) – złoża zagospodarowane;
- Płociczno II (kruszywa naturalne) – złoża eksploatowane okresowo;
- Płociczno IV (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane szczegółowo;
- Płociczno V (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane szczegółowo;
- Płociczno-Krokocie (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane wstępnie;
- Sajzy (kruszywa naturalne) – złoża zagospodarowane;
- Siedliska (surowce ilaste ceramiki budowlanej) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Siedliska II (surowce ilaste ceramiki budowlanej) – złoża rozpoznane szczegółowo;
- Woszczele II (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Woszczele IV (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane szczegółowo;
- Woszczele-Chrzanowo (kruszywa naturalne) – eksploatacja złoża zaniechana;
- Zdedy (kruszywa naturalne) – złoża rozpoznane szczegółowo.

W ramach obszaru interwencji: Zasoby geologiczne w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 2 kierunki interwencji oraz 5 zadań.

Tabela Nr 13.

Zadania w zakresie zasobów geologicznych.

Obszar interwencji: ZASOBY GEOLOGICZNE		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	Kontrola i monitoring eksploatacji kopalin	1. Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż oraz kontrola realizacji ich warunków
		2. Zapobieganie nielegalnej eksploatacji kopalin
	Ochrona i zrównoważona eksploatacja kopalin	3. Ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas prowadzenia prac rozpoznawczych, eksploatacyjnych i przetwórstwa kopalin poprzez korzystanie z najnowocześniejszych technik
		4. Zrównoważona eksploatacja złóż torfu ze szczególnym uwzględnieniem warunków hydrologicznych oraz przyrodniczych w zasięgu oddziaływania wydobywania
		5. Rekultywacja terenów po wydobywaniu kopalin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Eksploatacja surowców mineralnych związana jest z negatywnymi zmianami w środowisku naturalnym, szczególnie związanymi z przekształceniami rzeźby terenu oraz dewastacją gleb.

Przepisy prawa geologicznego i górniczego zabraniają wydobywania kopalin w sposób inny niż koncesjonowana działalność gospodarcza. Koncesję na wydobywanie kopalin wydaje właściwy miejscowo marszałek województwa lub

starosta. System koncesji od strony organizacyjno-prawnej, powinien zapewniać racjonalną gospodarkę surowcami, a przede wszystkim ochronę kopalin.

W 2022 r. Starosta Ełki wygasił koncesję na wydobywanie kruszywa naturalnego piasku ze żwirem ze złoża „PŁOCICZNO II” o powierzchni 1,97 ha. Natomiast, w 2022 r., Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego udzielił koncesji na wydobywanie kopaliny ze złoża piasku ze żwirem „CZAPLE” o powierzchni 17,22 ha. W 2023 r. nie udzielono nowych koncesji na wydobywanie kopaliny ze złóż na terenie gminy Ełk.

Nadzór nad właściwym gospodarowaniem zasobami geologicznymi sprawuje dyrektor Okręgowego Urzędu Górniczego. Racjonalne gospodarowanie złożami sprawia się do maksymalnego wykorzystania zasobów złóż, przy minimalizacji szkód w środowisku, a rolą nadzoru górniczego w tym zakresie jest czuwanie nad prawidłowością wydobycia złóż w zakładach górniczych oraz przeciwdziałanie nielegalnemu wydobyciu bez koncesji.

W latach 2022 – 2023, do Gminy Ełk wpłynęło jedno zgłoszenie nielegalnego wydobywania kopaliny w m. Woszczele, gmina Ełk. Zgłoszenie to zostało przekazane, zgodnie z właściwością, Dyrektorowi Okręgowego Urzędu Górniczego w Warszawie.

Rekultywacja terenów jest końcowym etapem wydobycia kopaliny objętych prawem własności nieruchomości gruntowej. Proces ten polega przede wszystkim na: odbudowie sieci niezbędnych dróg dojazdowych, właściwym ukształtowaniu terenu, uregulowaniu stosunków wodnych (budowie rowów odwadniających, zbiorników wodnych itp.), odtworzeniu warstwy glebowej, odbudowie biologicznej zboczy i skarp oraz zabezpieczeniu ich przed erozją. Sposób rekultywacji i zagospodarowania terenu po zakończeniu eksploatacji określa starosta.

W 2023 r., Starosta Ełki wydał decyzję dotyczącą zakończenia rekultywacji gruntów w kierunku rolnym o łącznej powierzchni 0,8052 ha, stanowiących tereny po eksploatacji złoża kruszywa naturalnego „BIENIE”.

Na ochronę zasobów kopaliny na terenie gminy, pośrednio, wpływają zapisy ujęte w planach zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zawierane są zapisy uwzględniające ochronę naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi, które odnoszą się głównie do działalności górniczej. W myśl przepisów ustawy – Prawo ochrony środowiska, złoża kopaliny podlegają ochronie, której wyrazem jest m. in. zabezpieczenie warunków do ich eksploatacji (obecnie lub w przyszłości). Zadanie to realizowane było poprzez uwzględnienie w dokumentach planistycznych granic udokumentowanego złoża.

Poza tym, Gmina Ełk uwzględnia, w wydawanych decyzjach administracyjnych, zasady ochrony środowiska przyrodniczego w zakresie ochrony kopaliny ujęte w planie zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz uwzględniające zapisy w granicach terenów przeznaczonych do rekultywacji.

Dodatkowo, działania takie jak np.: zadrzewianie gruntów czy porządkowanie gruntów i skwerów, organizacja terenów zielonych sprzyjają ochronie gleb, powierzchni ziemi i kopaliny.

3.7. Gleby

Na terenie gminy Ełk występują gleby o wysokiej i najwyższej wartości gospodarczej i przyrodniczej. Warstwa glebowa w obszarze gminy jest ściśle związana z budową geologiczną. W wyniku oddziaływania wielu czynników glebotwórczych, na terenie gminy spotyka się najczęściej gleby bielcowe i brunatne. Brak piasków słabo gliniastych, gleb torfowobagiennych, torfów głębokich oraz ziem czarnych. Wśród gleb bielcowych i brunatnych, można znaleźć wykształcone z glin i łąw oraz piaski nadglinowe i nadiłowe.

Jakość gleb oceniana jest według klas bonitacyjnych (od I do VI klasy). W gminie Ełk występują gleby od II do VI klasy, przy czym dominują klasy bonitacyjne IVa – IVb. Są to gleby dobre, zasobne w próchnicę, średniozwięzłe. Występowanie określonych kompleksów rolniczej przydatności gleb jest wyznacznikiem przydatności rolniczej i możliwości potencjalnej produkcji rolnej obszarów. Dla obszarów nizinnych Polski wyróżniono 9 kompleksów gruntów ornych i 3 – użytków zielonych. Nazwy kompleksów wywodzą się od zbóż ozimych – pszenicy i żyta uznanych w naszych warunkach klimatycznych za najlepsze rośliny wskaźnikowe. W gminie Ełk dominują kompleksy: pszenny dobry (gleby IIIa, IIIb) oraz pszenny wadliwy (gleby IIIb, IVa, IVb).

Gleby zaliczone są przeważnie do średniociężkich w uprawie, posiadają w wierzchnich warstwach glinę lekką, jest ich około 70 %. Gleb ciężkich do uprawy, posiadających w wierzchnich warstwach glinę średnią jest około 3 %. Pozostały obszar gruntów ornych stanowią gleby posiadające w wierzchnich warstwach piaski gliniaste.

W ramach obszaru interwencji: Gleby w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 3 kierunki interwencji oraz 12 zadań.

Tabela Nr 14.

Zadania w zakresie gleb.

Obszar interwencji: GLEBY		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystny zmianami klimatu	Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	1. Promocja rolnictwa ekologicznego i integrowanego oraz dobrych praktyk rolniczych, a także edukacja w zakresie prośrodowiskowych metod produkcji rolnej
		2. Promocja pakietów rolnośrodowiskowo-klimatycznych
		3. Realizacja zadań wskazanych w pakietach rolnośrodowiskowo-klimatycznych
		4. Wprowadzanie do dokumentów planistycznych zapisów dotyczących ochrony gleb o najwyższych walorach produkcyjnych
		5. Systematyczne poszerzanie monitoringu gleb użytkowanych rolniczo oraz na terenach zurbanizowanych

Obszar interwencji: GLEBY		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
		6. Przeciwdziałanie zasklepieniu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu Inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych
		7. Zachowywanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej
	Rekultywacja oraz remediacja gleb	8. Remediacja gleb na terenach, na których stwierdzono zanieczyszczenia w powierzchni ziemi
		9. Rekultywacja gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, w kierunku rolnym, leśnym lub innym
	Ochrona przed osuwiskami oraz monitoring	10. Monitoring terenów osuwiskowych
		11. Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych
12. Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Ocena oraz badania i obserwacje stanu gleby i ziemi dokonywane są w ramach programu „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” stanowiącego element Państwowego Monitoringu Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Realizacja programu „Monitoring chemizmu gleb ornych Polski” rozpoczęła się w 1995 r. Próbkę glebowe były pobierane w 5-letnich odstępach czasowych z 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych, zlokalizowanych na gruntach ornych charakterystycznych dla pokrywy glebowej kraju. Ostatnie badania wykonane były w latach 2020 – 2022 przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG). Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego zlokalizowano 11 punktów, jednak żaden z nich nie obejmował terenu gminy Ełk.

Z uwagi na silną presję urbanizacji, przemysłu i transportu, ochrona gleb sprowadza się w dużej mierze do odpowiednich zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Działania, które służą pośrednio ochronie gleb, polegają także na wydawaniu, w sposób ciągły, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu uwzględniających m. in. ochronę gleb.

Podjęte, w ramach innych komponentów, działania jak np. zalesienia gruntów, pielęgnacja zieleni (w ramach zasobów przyrodniczych), remonty i modernizacje dróg, przedsięwzięcia ograniczające niską emisję – termomodernizacje budynków, wymiany kotłów, propagowanie i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii) (w ramach ochrony powietrza), budowa,

modernizacja wodociągów i kanalizacji (w ramach gospodarki wodno-ściekowej) czy likwidacja dzikich wysypisk odpadów (w ramach gospodarki odpadami) również sprzyjają ochronie gleb i powierzchni ziemi.

Ważnym elementem w zakresie ochrony powierzchni ziemi i gleb jest, prowadzona na szeroką skalę, edukacja ekologiczna, szczególnie w zakresie rolnictwa ekologicznego sprzyjającego ochronie ziemi. Działalność w tym zakresie na terenie gminy Ełk prowadzi, w większości, Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (WMODR) w Olsztynie.

W okresie sprawozdawczym, systematycznie organizowane były szkolenia, konferencje, targi, wystawy itp. Zakresem swym obejmowały one m. in. działania związane z właściwie prowadzonym nawożeniem upraw, wprowadzaniu wielogatunkowego płodozmianu, stosowaniu poplonów: wsiewek, poplonów ścierniskowych i ozimych, zakładaniu pasów zadrzewień i nasadzeń śródpolnych, utrzymaniu w należyтым stanie gruntów ugorowanych i odłogowanych, wdrażaniu zasad dobrej praktyki rolniczej, zabranianiu wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach, nieużytkach rolnych, rowach, ścierniskach, trzcinowiskach i szuwarach, wdrażaniem programów rolnośrodowiskowych.

Udział w upowszechnianiu zasad dobrej praktyki rolniczej ma Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie, która w ramach prowadzonego doradztwa i działalności szkoleniowej m. in. promuje zabiegi wapnowania gleb.

Ponadto, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) wspiera finansowo producentów rolnych, którzy ubiegają się o pomoc w zakresie prowadzenia m. in. rolnictwa ekologicznego, rolnictwa rolnośrodowiskowo-klimatycznego czy też zalesienia gruntów rolnych.

Tabela Nr 15.

Ilość spraw prowadzonych przez ARiMR w latach 2022 – 2023, z podziałem na poszczególne działania.

Nazwa działania	Ilość spraw	
	2022	2023
Rolnictwo ekologiczne	197	246
Rolnictwo rolnośrodowiskowo-klimatyczne	322	248
Zalesienia	47	37

Zakłada się, że jakość gleb na terenie gminy Ełk nie ulegnie pogorszeniu, a na podstawie uzyskanych wyników Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Olsztynie, może ulec niewielkiej poprawie (spadek areału gleb zaliczanych do bardzo kwaśnych).

3.8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Głównym miejscem odbioru, gromadzenia i utylizacji odpadów komunalnych z obszaru gminy Ełk jest Zakład Unieszkodliwiania Odpadów w Siedliskach koło Ełku, zarządzany przez Związek Międzygminny „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku. Ww. Związek zrzesza łącznie 12 gmin, w tym wszystkie gminy powiatu ełckiego: miasto Ełk, gmina Ełk, gmina Kalinowo, gmina Prostki oraz gmina Stare Juchy. W Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów odpady są segregowane, odzyskiwane lub unieszkodliwiane, natomiast te, które nie mogą być zagospodarowane, składowane są w specjalnie przygotowanych kwaterach odpadów balastowych.

W Siedliskach funkcjonuje także Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów (PSZOK), jako Punkt Dobrowolnego Gromadzenia Odpadów, gdzie mieszkańcy mają możliwość nieodpłatnego (w ramach opłaty ponoszonej w gminie za gospodarowanie odpadami komunalnymi) przekazywania odpadów, szczególnie tych, które nie są objęte systemem odbioru są to m. in.: leki, chemikalia, farby, rozpuszczalniki i oleje odpadowe, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlano-remontowe i rozbiórkowe, zużyte opony, tekstylia oraz opakowania po środkach ochrony roślin.

Działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru prowadzonego przez organ gminy. W gminnym rejestrze działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r., umieszczonych było 6 przedsiębiorców prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów z terenu gminy Ełk.

Na terenie gminy Ełk funkcjonuje system pełnej selektywnej zbiórki i odbioru odpadów komunalnych z podziałem na następujące frakcje: szkło, papier, tworzywa sztuczne i metale, odpady biodegradowalne, odpady resztkowe (pozostałe po segregacji), popiół.

Odpady komunalne z terenu gminy Ełk, w okresie sprawozdawczym, odbierane były zgodnie z ustalonym harmonogramem, który został przekazany mieszkańcom gminy. Harmonogram był dostępny na gminnej stronie internetowej www.elk.gmina.pl.

Na obszarze Gminy Ełk, do końca 2022 r., funkcjonowało 49 punktów zbiórki odpadów komunalnych z nieruchomości rekreacyjnych – tzw. gniazd. Przeznaczone były one do zbiórki odpadów przez osoby korzystające z nieruchomości tylko przez część roku, zazwyczaj w sezonie letnim. Od początku 2023 r. system ten został zmieniony na odbiór odpadów indywidualnie spod każdej nieruchomości według ustalonego harmonogramu. Zmiana przyniosła wymierne korzyści, ponieważ przy ciągłym wzroście liczby deklaracji od mieszkańców i letników, strumień odpadów komunalnych zmniejszył się o 20 % w stosunku rok do roku.

W ramach obszaru interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 3 kierunki interwencji oraz 9 zadań.

Tabela Nr 16.

Zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.

Obszar interwencji: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój	Gospodarka odpadami zawierającymi azbest	1. Sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest
		2. Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest
	Zapobieganie powstawaniu odpadów	3. Rozwój gospodarki obiegu zamkniętego (cyrkularnej) w województwie, w tym tworzenie i utrzymanie punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami
		4. Działania ukierunkowane na niemarnowanie żywności
		5. Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji)
	Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	6. Zagospodarowanie odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami
		7. Likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów
		8. Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych w wysokości minimum 50 % masy wytworzonych odpadów komunalnych w 2020 r. oraz 55 % w 2025 r. i 60 % w 2030 r.
		9. Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie strat przy pożarach w miejscach gromadzenia odpadów palnych poprzez uzgadnianie warunków ochrony przeciwpożarowej oraz kontrolę tych miejsc

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Na terenie gminy Ełk prowadzona jest racjonalna gospodarka odpadami. Corocznie zauważalny jest wzrost świadomości mieszkańców gminy Ełk w zakresie gospodarki odpadami.

Tabela Nr 17.

Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Ełk w latach 2022 – 2023.

Rok	Ilość odebranych odpadów (Mg)	Ilość odebranych odpadów z kompostownikami (Mg)	Średnia ilość odpadów na mieszkańca (kg)
2022	4.391	5.819	381
2023	3.640	5.122	313

Średnia ilość odpadów na mieszkańca, odebranych z terenu gminy należącej do ZMGK, zmalała w 2023 r., w porównaniu do 2022 r., z 381 do 313 kg. Ilość odpadów przekazanych do PGO „Eko-MAZURY” Sp. z o. o. w Siedliskach zmalała z 4.391 do 3.640 Mg. Ilość bioodpadów zebranych w kompostownikach nieznacznie wzrosła z 1.428 do 1.482 Mg.

Tabela Nr 18.

Poziom odzysku osiągnięte przez Gminę Ełk w latach 2022 – 2023.

Lp.	Poziom odzysku w danym roku	Rok	Osiągnięty poziom (%)	Wymagany poziom (%)
1.	Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych*	2022	31,63	>25
		2023	39,63	>35
2.	Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania*	2022	11,88	<35
		2023	0	<35
3.	Poziom składowania odpadów komunalnych i odpadów pochodzących z przetwarzania odpadów komunalnych*	2022	39,70	-
		2023	35,58	-

*średnia dla ZMGK

Istotnym działaniem Gminy Ełk w zakresie racjonalnej gospodarki odpadami, prowadzącym do zmniejszenia ilości odpadów, jest likwidacja miejsc nielegalnego składowania odpadów. Gmina Ełk corocznie odnotowuje i likwiduje dzikie wysypiska odpadów. Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023 przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 19.

Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.

Wyszczególnienie	Jednostka miary	Dane wyjściowe		Dane sprawozdawcze	
		2020	2021	2022	2023
nielegalne składowisko odpadów	(szt.)	1	7	4	8
	(Mg)	2,5	6,8	5	7

Usuwanie wyrobów zawierających azbest stanowi w ostatnich latach priorytet w walce z odpadami niebezpiecznymi ze względu na zagrożenie zdrowia ludzi i ochronę środowiska.

Na podstawie przeprowadzonej, w 2009 r., inwentaryzacji usuwania azbestu na terenie całego Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” zidentyfikowano 1.520.650,21 m² azbestu i wyrobów zawierających azbest. Ilość ta ulega zmianie dzięki realizacji „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, dla Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” oraz możliwości pozyskiwania dofinansowania z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie.

Gmina Ełk uczestniczy w programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest. W latach 2021 – 2022 przeprowadzono inwentaryzację wyrobów zawierających azbest na terenie gminy.

W trybie ciągłym przyjmowane są wnioski o dofinansowanie demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu i wyrobów zawierających azbest, które będą realizowane pod warunkiem otrzymania przez Gminę dofinansowania na realizację tego zadania. W ramach naboru wniosków o dofinansowanie na usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Ełk w 2022 r. złożono łącznie 8 wniosków, w 2023 r. – 3 wnioski.

Tabela Nr 20.

Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy Ełk.

Lp.	Azbest i wyroby zawierające azbest		Ilość (Mg)
1.	Zinwentaryzowane	ogółem	2.886,366
		osoby fizyczne	1.784,908
		osoby prawne	1.101.458
2.	Unieszkodliwione	ogółem	621,315
3.	Pozostałe do unieszkodliwienia	ogółem	2.265,051
4.	Wykonanie	%	27,4

Źródło: www.bazaazbestowa.gov.pl

W latach 2022 – 2023, we współpracy ze Związkiem Międzygminnym „Gospodarka Komunalna” z siedzibą w Ełku kontynuowano realizację programu usuwania folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej, w ramach którego rolnicy mogli uzyskać dofinansowanie umożliwiające pozbywanie się odpadów. Do Gminy Ełk, w 2022 r., wpłynęło 29 wniosków od rolników, natomiast w 2023 r. – 24 wnioski, które zostały zrealizowane w całości.

Gospodarowanie odpadami na terenie gminy Ełk to nie tylko działania prowadzone w zakresie odpadów komunalnych. Cały system gospodarowania odpadami innymi niż komunalne leży w gestii starosty oraz marszałka. W 2022 r. Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego wydał jedno pozwolenie zintegrowane dla instalacji zlokalizowanej w gminie Ełk, tj. pozwolenie zintegrowane na prowadzenie instalacji w gospodarce odpadami, dla odpadów innych niż niebezpieczne z wyłączeniem działań realizowanych podczas oczyszczania ścieków komunalnych, do odzysku lub unieszkodliwiania z wykorzystaniem fermentacji beztlenowej o zdolności przetwarzania nie mniejszej niż 100 ton na dobę odpadów. W 2023 r. nie wydano nowych decyzji związanych z gospodarowaniem odpadami innymi niż komunalne.

Co więcej, w latach objętych niniejszym Raportem, Gmina Ełk oraz jednostki jej podległe, prowadziły liczne działania informacyjno-edukacyjne w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami.

Od stycznia 2021 r. zaczęły obowiązywać nowe zasady selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy Ełk. W związku z obowiązkową segregacją odpadów na 5 frakcji, do mieszkańców dostarczane były ulotki informujące o prawidłowej segregacji odpadów komunalnych. Poza tym, do każdej ze szkół rozdysponowano materiały dotyczące prawidłowej segregacji odpadów. Informacje z zakresu gospodarki odpadami, na bieżąco, publikowane były także na gminnej stronie internetowej.

Dodatkowo, by zachęcić mieszkańców do kompostowania bioodpadów na przydomowych ogródkach, Gmina Ełk wprowadziła ulgę finansową w wysokości 4,00 zł od gospodarstwa dla nieruchomości wyposażonych w kompostownik i kompostujących bioodpady.

W związku z nowymi zasadami zasady selektywnej zbiórki odpadów, Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą w Ełku (ZUG GM Ełk) postanowił także zaangażować się w popularyzację postaw ekologicznych poprzez naukę i zabawę.

W 2022 r. w Zespole Szkół Samorządowych (ZSS) w Stradunach odbył się Festyn ekologiczny dla uczniów klas I – VIII gminnych szkół podstawowych pod hasłem „Nie rób wakacji od segregacji”. Festyn miał na celu rozwijanie postaw ekologicznych wśród dzieci i młodzieży oraz uświadomienie, że dbając o środowisko naturalne troszczą się także o własne zdrowie. Podczas trwania festynu rozstrzygnięty został konkurs ekologiczny „Eko-Sztuka”. Celem konkursu było wykonanie przez dzieci i młodzież przedmiotów użytkowych z surowców wtórnych wraz z instrukcją obsługi. Laureaci konkursu otrzymali nagrody rzeczowe ufundowane m. in. przez ZUG GM Ełk. Wszyscy uczestnicy otrzymali także gadżety promujące segregację. Organizatorzy wydarzenia: ZUG GM Ełk, ZSS w Stradunach, współorganizatorzy: Gmina Ełk, Centrum Kultury Gminy Ełk, Sołectwo Straduny i Koło Gospodyń Wiejskich Stradunianki.

Podczas Dożynek Gminy Ełk w 2022 r., pracownicy działu odpadów komunalnych ZUG GM Ełk propagowali prawidłową segregację odpadów komunalnych poprzez rozdawanie ulotek informacyjnych. Dla dzieci oraz dorosłych rozdawane były upominki w formie balonów z logiem ZUG-u, worki z hasłem „Nie rób wakacji od segregacji” oraz opaski odblaskowe.

Ponadto, w grudniu 2022 r., w związku ze zbliżającymi się Świątami Bożego Narodzenia pracownicy działu odpadów komunalnych ZUG GM Ełk zaangażowali się w realizację krótkiego filmu Bożonarodzeniowego z udziałem Świętego Mikołaja, o hasło: „Gdy śmieci segregujesz, uśmiech Mikołaja zyskujesz!”. Film dostępny był na stronie internetowej Gminy Ełk.

W 2023 r., w ZSS w Stradunach, odbyły się gminne obchody Dnia Dziecka pt.: „Na Zielono”, które Wójt Gminy Ełk objął honorowym patronatem. Festyn miał na celu popularyzację postaw ekologicznych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności w zakresie zasad selektywnej zbiórki odpadów. Wszystkie atrakcje skoncentrowane były wokół tematów ekologii, przedsiębiorczości i ochrony środowiska. Podczas trwania festynu rozstrzygnięty został konkurs ekologiczny „Eko-Sztuka – Czym na wakacje?”. Celem konkursu było wykonanie przez dzieci i młodzież pojazdów z surowców wtórnych, którymi można udać się na wakacje. Organizatorzy wydarzenia: Gmina Ełk, ZUG GM Ełk, poza tym: ZSS w Stradunach, Centrum Kultury Gminy Ełk, Sołectwo Straduny.

Liczne działania w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami, właściwej segregacji odpadów prowadzone były także w placówkach oświatowych położonych na terenie gminy Ełk. Jak co roku, dzieci i młodzież, w wieku szkolnym i przedszkolnym, brały udział w akcji Sprzątania Świata. Przez cały rok 2022 i 2023 trwała zbiórka odpadów (baterie, korki, makulatura). Uczniowie brali również udział w Programie „Moje Miasto bez elektrośmieci”.

Ponadto, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w 2023 r., realizował zadanie publiczne pn.: „13 Edycja Konkursu „Eko-Sołectwo”. Kampania Edukacyjna”, skierowane do wszystkich sołectw województwa warmińsko-mazurskiego, którego celem była organizacja konkursu na zbiórkę elektrośmieci.

3.9. Zasoby przyrodnicze

Udział powierzchniowy form ochrony przyrody w ogólnej powierzchni gminy Ełk jest wysoki i świadczy o walorach przyrodniczych analizowanego obszaru.

Na terenie gminy Ełk występują następujące formy ochrony przyrody:

1. obszary chronionego krajobrazu:
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Orzyskich (pow. 21 153,00 ha);
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Pojezierza Ełckiego (pow. 49 297,20 ha);
 - Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Legi (pow. 8 579,80 ha);
2. rezerwat przyrody:
 - Rezerwat Przyrody „Bartosze” (pow. 190,15 ha);
3. obszary Natura 2000:
 - OSO Ostoja Poligon Orzysz (PLB 280014) – pow. 21 207,98 ha;

- SOO Jezioro Woszczelskie (PLH 280034) – pow. 313, 67 ha;
 - SOO Murawy na Pojezierzu Ełckim (PLH 280041) – pow. 77,22 ha;
4. użytek ekologiczny
- Wyspy na jeziorach woj. war.-maz. – 4 wyspy na j. Druglin (pow. 9,65 ha);
5. pomniki przyrody
- wykaz pomników przyrody (15 szt.) przedstawia Tabela Nr 22.

Tabela Nr 21.

Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ełk.

Lp.	Nr ew.	Obiekt	Lokalizacja
1.	57	żywotnik olbrzymi (Thuja plicata)	Szarek, POHZ-Ełk, gospodarstwo Szarek
2.	58	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Szarek, POHZ-Ełk, gospodarstwo Szarek
3.	75	Głaz narzutowy	Ruska Wieś
4.	76	Głaz narzutowy	Kolonia Piaski na brzegu jez. Krzywe
5.	179	klon pospolity (Acer platanoides)	Chełchy, b. PGR Lega, stary cmentarz poniemiecki
6.	180	lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Straduny, b. PGR Straduny, przy drodze Ełk-Olecko
7.	181	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Chełchy, b. PGR Lega, przy drodze do gospodarstwa Lega II
8.	231	topola biała (Populus alba) - 4 szt.	Lepaki, wzdłuż drogi wiejskiej do wsi Bartosze
9.	327	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Mleczo, N-ctwo Ełk, L-ctwo Mleczo, oddz. 242c
10.	328	Aleja 48 szt.: lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Straduny, wzdłuż drogi do osiedla b. PGR Straduny
11.	362	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Bobry, 200 m od szkoły, na gruncie p. R. Kozłowskiego

12.	527	głaz narzutowy, granit różowy, gruboziarnisty	Ruska Wieś, ok. 250 m na N od szosy Ełk-Orzysz
13.	528	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Lega, przy budynku mieszkalnym nr 11
14.	529	lipa drobnolistna (Tilia cordata)	Janów, na terenie parku
15.	530	dąb szypułkowy (Quercus robur)	Ruska Wieś, w parku podworskim obok alei drzew

źródło: RDOŚ Olsztyn

Statystyczne zestawienie obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk zawiera Tabela Nr 22.

Tabela Nr 22.

Obszary prawnie chronione na terenie gminy Ełk.

Lp.	Obszary prawnie chronione	Jednostka miary	Powierzchnia obszaru
1.	Rezerваты przyrody	ha	190,15
2.	Obszary chronionego krajobrazu	ha	23.818,85
3.	Rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody na obszarach chronionego krajobrazu	ha	190,15
4.	Użytki ekologiczne	ha	9,65
OGÓŁEM powierzchnia obszarów		ha	23.828,50
5.	Pomniki przyrody	szt.	15

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych GUS (2023) powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Ełk wynosi 23.828,50 ha, co stanowi ok. 63 % powierzchni gminy. Nie utworzono nowych pomników przyrody, których liczba wynosi 15.

Przez obszar gminy Ełk przebiegają korytarze ekologiczne należące do strefy Korytarza północnego:

- Pojezierze Ełckie – rodzaj: korytarz leśny, Typ K korytarz uzupełniający (krajowy), KPn-1D;
- Puszcza Borecka – Puszcza Piska – rodzaj: korytarz leśny, Typ K korytarz uzupełniający (krajowy), KPn-7A;
- Puszcza Piska – typ: rodzaj: obszar węzłowy G korytarz główny (międzynarodowy), GKPN-8.

Korzystny wpływ na kształtowanie klimatu oraz na środowisko życia człowieka wywierają również lasy. Lasy na terenie gminy Ełk, pod względem administracyjnym, położone są w granicach Nadleśnictwa Ełk, wchodzącego w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku.

Wśród typów siedliskowych lasu dominuje bór mieszany świeży, las mieszany świeży i las świeży. Największy udział w drzewostanach odnotowano w przypadku sosny. Wśród gatunków panujących wyraźnie zaznacza się również udział świerka, brzozy, olchy i dębu. W strukturze wiekowej największe powierzchnie zajmują drzewostany w III i IV klasie wieku (51-80 lat).

Tabela Nr 23.

Powierzchnia lasów na terenie gminy Ełk według form własności w latach 2020 – 2023.

Lp.	Rok	lasy ogółem	Lasy będące własnością Skarbu Państwa		Lasy innej własności	
			w zarządzie Lasów Państwowych	będące w zasobie Własności Rolnej	gminne	prywatne
			ha			
1.	2023	10.141,74	8.717,64	183,52	10,31	1.230,00
2.	2022	10.121,16	8.694,84	187,74	10,31	1.228,00
3.	2021	10.125,95	8.695,91	187,88	10,89	1.231,00
4.	2020	10.108,09	8.678,05	187,88	10,89	1.231,00

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Lasy zajmują 26,7 % (10.141,74 ha) powierzchni gminy, w tym 87,8 % (8.901,16 ha) stanowią lasy będące własnością Skarbu Państwa, 12,1 % (1 230 ha) lasy prywatne, natomiast pozostałe 0,1 % (10,31 ha) należy do lasów gminnych.

W ramach obszaru interwencji: Zasoby przyrodnicze w Programie ochrony środowiska wyznaczono 3 cele, 7 kierunków interwencji oraz 29 zadań.

Tabela Nr 24.

Zadania w zakresie zasobów przyrodniczych.

Obszar interwencji: ZASOBY PRZYRODNICZE		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	1. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy.
		2. Określenie pojemności turystycznej dla obszarów cennych przyrodniczo
		3. Ukierunkowanie ruchu turystycznego na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem ich pojemności turystycznej oraz budowa i modernizacja obiektów infrastruktury turystycznej
		4. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych, a także prowadzenie i aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych
		5. Obejmowanie prawną ochroną obszarów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych
		6. Weryfikacja granic, celów i przedmiotów ochrony w powołanych formach ochrony przyrody
		7. Monitoring obszarów chronionych oraz siedlisk przyrodniczych i gatunków
	Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunków	8. Identyfikacja miejsc występowania oraz eliminacja gatunków inwazyjnych obcego pochodzenia
		9. Poprawa stanu siedlisk i gatunków - wdrażanie działań ochronnych
		10. Budowa platform gniazdowych dla bociana białego (<i>Ciconia ciconia</i>)
		11. Działania zwiększające retencję oraz wspierające zachowanie naturalnych warunków hydrologicznych na terenach podmokłych, w dolinach rzek oraz w jeziorach
	Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych	12. Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody
		13. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych
	Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich	14. Zachowanie unikalnych form krajobrazu wiejskiego i kulturowego Warmii i Mazur w dokumentach planistycznych
		15. Zachowanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych
		16. Zachowanie alei przydrożnych drzew
	Działania z zakresu pogłębiania	17. Nasadzenia drzew przy ulicach i drogach
		18. Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych

Obszar interwencji: ZASOBY PRZYRODNICZE		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
	i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych	19.Prowadzenie działań o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody
Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	20.Opracowanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz inwentaryzacji stanu lasów dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa
		21.Uwzględnianie w planach urządzenia lasu przebudowy drzewostanów monokulturowych, które są niezgodne z siedliskiem
		22.Monitoring lasów oraz badania reakcji drzewostanów na zmiany klimatyczne
		23.Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych
		24.Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej
		25.Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie strat przy pożarach lasów poprzez utrzymanie dojazdów pożarowych i źródeł wody do celów przeciwpożarowych
		26.Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną
Zwiększanie lesistości	Zwiększenie lesistości	27.Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej
		28.Zmiana klasyfikacji gruntów zalesionych oraz na których postępuje sukcesja naturalna
		29.Promowanie zalesień jako alternatywnego sposobu zagospodarowania nieużytków i gruntów nieprzydatnych rolniczo

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

W ramach bieżącej pielęgnacji zasobów przyrodniczych, Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023 m. in. prowadziła działania w zakresie realizacji nowych nasadzeń zieleni, zarówno jako projektów indywidualnych, jak i w ramach projektów drogowych i tworzenia nowych miejsc zadrzewień i zakrzewień, także przy głównych ciągach komunikacyjnych, jako naturalna izolacja dla zanieczyszczeń komunikacyjnych.

Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023 r., wykonała nasadzenia i uzupełniania brakujących drzew jak niżej:

- zasadzenia drzew (lipa drobnolistna) w ramach realizacji inwestycji przebudowy drogi gminnej nr 177096N Regielnica – Sordachy, gmina Ełk – 120 drzew;

- nasadzenia drzew (jarzębiny) w pasie drogowym drogi gminnej (działka nr 22 - obr. Kałużyny) - 10 drzew;
- nasadzenia drzew w pasie drogowym drogi gminnej (działka nr 303 - obr. Straduny) - uzupełnienie drzew po przeprowadzonej wycince - 8 drzew;
- nasadzenia drzew (lipy) na terenie cmentarza ewangelickiego w m. Straduny (działka nr 52 - obr. Straduny) - 16 drzew;
- nasadzenia drzew w m. Koziki (działka nr 81 - obr. Koziki) - uzupełnienie drzew po przeprowadzonej wycince - 2 drzewa;
- nasadzenia drzew w m. Maleczewo (działka nr 72 - obr. Maleczewo) - wprowadzenie nowych nasadzeń - 10 drzew;
- nasadzenia drzew w m. Maleczewo (działka nr 75 - obr. Maleczewo) - wprowadzenie nowych nasadzeń - 7 drzew;
- nasadzenia drzew w m. Bajtkowo (działka nr 30/2 - obr. Bajtkowo) - uzupełnienie drzew po przeprowadzonej wycince - 4 drzewa;
- zasadzenia drzew (wierzba) w trakcie realizacji inwestycji przebudowy drogi gminnej w m. Karbowski (działka nr 34), gmina Ełk, - 30 drzew,
- nasadzenia drzew (lipy) w m. Konieczki (działka nr 52/6 - obr. Konieczki) - drzewa zabezpieczono palikami - 6 drzew;
- nasadzenia drzew (lipy) w m. Lepaki Wielkie (działka nr 112 - obr. Lepaki) - drzewa zabezpieczono palikami - 10 drzew;
- nasadzenia drzew (lipy) w m. Straduny (działka nr 201 - obr. Straduny) - drzewa zabezpieczono palikami - 4 drzewa;
- nasadzenia drzew (lipy) w m. Bajtkowo (działka nr 116/1 - obr. Bajtkowo) - drzewa zabezpieczono palikami - 8 drzew;
- nasadzenia drzew (lipy) w m. Bartosze (działka nr 115/1 - obr. Bartosze) - drzewa zabezpieczono palikami - drzewa.

W ramach funduszu sołectkiego, w latach 2022 - 2023, wykonano:

- nasadzenia roślin ozdobnych (drzew) w Sołectwie Lepaki na terenach rekreacyjnych przy jeziorze, tj. na plaży w m. Lepaki Małe i m. Lepaki Duże (14 szt.),
- nasadzenia drzew w Sołectwie Maleczewo, przy drodze nr 177029N (10 szt.),
- nasadzenia roślin (drzew) w Sołectwie Śniepie przy ogrodzeniu (12 szt.),
- nasadzenia drzew (tui) w Sołectwie Talusy, działka nr 38/12, obr. Talusy (3 szt.),
- nasadzenia krzewów w Sołectwie Guzki, działka 3/2, obr. Guzki (30 szt.),
- nasadzenia drzewek ozdobnych, w Sołectwie Talusy, działka 38/12, obr. Talusy (8 szt.),
- nasadzenia drzew gatunku klon kulisty w Sołectwie Sajzy (10 szt.),
- nasadzenia drzew gatunku klon kulisty wraz z zabezpieczeniem w Sołectwie Ełk Osada (33 szt.),
- nasadzenia drzew gatunku *Lipa Tilla Cordata* w Sołectwie Maleczewo (10 szt.),
- nasadzenia: Tuja szmaragd, świerk, dereń, katalpa w Sołectwie Mołdzie,
- nasadzenia: Tuja szmaragd (50/70 cm) w Sołectwie Ruska Wieś (200 szt.),
- nasadzenia: Tuja szmaragd w Sołectwie Regiel (30 szt.).

Ponadto, w zakresie bieżącego utrzymania zieleni gminnej, Zakład Usług Gminnych Gmina Ełk Sp. z o. o. z siedzibą Ełku (ZUG GM Ełk), jak co roku,

wykonywał prace w zakresie m. in.: pielęgnowania trawników, przycinania drzew i krzewów, wycinki drzew na terenach będących własnością Gminy Ełk, sadzenia i uzupełniania brakujących roślin, krzewów, usuwania wiatrołomów.

Co więcej, w okresie sprawozdawczym, każdy zarządca dróg położonych na terenie gminy Ełk, na bieżąco, dbał o zazielenienie pasów komunikacyjnych.

W 2022 r. Powiatowy Zarząd Dróg w Ełku dokonał nasadzeń zieleni w pasach dróg powiatowych zlokalizowanych na terenie gminy Ełk takich jak:

- drogi nr 1925N – nasadzenie 18 szt. drzew w ramach ww. inwestycji,
- drogi nr 1925N Szarejki-Nowa Wieś Ełcka – nasadzenie 110 szt. drzew,
- drogi nr 1878N Sędki-Sypitki – nasadzenie 26 szt. drzew.

W 2023 r. dokonano nasadzeń zieleni w pasie drogi nr 1857N – nasadzenie 6 szt. drzew w ramach ww. inwestycji.

Dodatkowo, w 2023 r., Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie dokonał nasadzeń łącznie 48 szt. drzew w pasie dróg wojewódzkich położonych na terenie gminy Ełk.

W ramach inwestycji związanej z budową drogi ekspresowej S61 (tzw. Via Baltica), w 2022 r., Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad wykonała nasadzenia zieleni w ciągu drogi S61 zad. 1 odc. Szczuczyn – węzeł „Ełk Południe”. Natomiast, w 2023 r. dokonano nasadzeń zieleni w ramach budowy S61 zad. 2 odc. węzeł „Ełk Południe” – węzeł „Wysokie”.

Inne działania w zakresie ochrony zieleni realizowane przez Gminę Ełk w okresie sprawozdawczym to nakładanie obowiązku dokonania nasadzeń zastępczych, tj. od zastąpienia usuniętych drzew i krzewów innymi drzewami lub krzewami, w liczbie nie mniejszej niż liczba usuwanych drzew lub krzewów, w ramach wydawanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów. Gmina Ełk nie posiada danych pełnej ewidencji ilości nasadzeń na gruntach właścicieli prywatnych, co spowodowane jest brakiem informacji na temat dokonania nasadzenia poza nakazem rekompensacji zadrzewień wynikających z określonych decyzji.

Na mocy ustawy o ochronie przyrody, w latach 2022 – 2023, do Gminy Ełk wpłynęło łącznie 622 wniosków o wydanie zezwolenia/zgłoszeń zamiaru usunięcia drzew i krzewów (2022 r. – 333 wniosków/zgłoszeń, 2023 r. – 289 wniosków/zgłoszeń). W ramach wydawanych zezwoleń na usunięcie drzew i krzewów, w kilku przypadkach usunięcie drzew i krzewów z terenu nieruchomości uzależnione było od wykonania tzw. nasadzeń zastępczych.

Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023, sporządziła łącznie 77 wniosków skierowanych do Starostwa Powiatowego w Ełku na usunięcie drzew i krzewów, uzyskując tym samym decyzje Starosty Ełckiego na ich usunięcie, głównie w pasach dróg gminnych (2022 r. – 39 wnioski, 2023 r. – 38 wniosków).

Ponadto, Gmina Ełk prowadzi lokalną politykę utrzymania terenów biologicznie czynnych poprzez właściwe określanie wymogów w tworzonych planach zagospodarowania przestrzennego. W zakresie ochrony obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych, jeżeli teren, obejmowany planem miejscowym, znajduje się w granicach obszaru chronionego krajobrazu, wówczas stosuje się zapisy dotyczące obowiązywania ograniczeń w zagospodarowaniu terenu określonych w przepisach odrębnych.

Ochronę zasobów przyrodniczych, nie tylko zieleni urządzonej będącej w kompetencji Gminy Ełk, ale także form ochrony przyrody, prowadzono w okresie sprawozdawczym także na poziomie decyzji środowiskowych wydawanych we współpracy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie. Określanie zasad ochrony zasobów przyrody miało miejsce również w decyzjach o warunkach zabudowy (np. dla inwestycji mogących oddziaływać na obszary Natura 2000). W decyzjach uwzględniano warunki realizacji inwestycji, mając na uwadze ochronę zasobów przyrodniczych.

W latach 2022 – 2023 wydano łącznie 50 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia, w tym 7 decyzji wydano po przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko.

Dodatkowo, w okresie sprawozdawczym, przeprowadzono 3 postępowania w sprawie decyzji o ustaleniu warunków zabudowy dotyczące terenu zlokalizowanego w granicach obszaru Natura 2000. Dotyczyły one budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnej, budynku rekreacji indywidualnej oraz budowy pomostu. Warunkiem wydania pozytywnej decyzji o warunkach zabudowy była pozytywna opinia Regionalnego Dyrektora ochrony Środowiska w Olsztynie w zakresie planowanej inwestycji, a następnie pozytywne uzgodnienie projektu decyzji o warunkach zabudowy.

W kwestii ochrony zasobów leśnych to ustawa o lasach jest podstawowym aktem prawnym regulującym gospodarowaniem zasobami leśnymi, która narzuca prowadzenie jej na zasadach „trwale zrównoważonej gospodarki leśnej”. W myśl tych zasad podstawowymi funkcjami lasów jest ich zachowanie dla zróżnicowanych celów, zarówno do ochrony klimatu i biosfery, ochrona środowiska życia człowieka, ochrona przyrody, gleb, wód, ale także zapewnienia surowca drzewnego i innych produktów na zasadzie racjonalnej gospodarki.

Gospodarka leśna (użytkowanie, hodowla) w Lasach Państwowych prowadzona jest na podstawie planów urządzania lasów, sporządzanych dla Nadleśnictw na okres 10 lat. W analizowanym okresie został uchwalony nowy Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Ełk na lata 2023 – 2032, który zawiera opis i ocenę stanu lasu oraz zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej. W okresie sprawozdawczym, Nadleśnictwo Ełk działało zgodnie z Programem Ochrony Przyrody dla Nadleśnictwa Ełk oraz Planem Urządzania Lasu.

Zadania realizowane przez Nadleśnictwo Ełk to m. in.:

- hodowla lasu – zachowanie i wzbogacanie lasów istniejących (odnawianie) oraz tworzenie nowych (zalesianie),
- użytkowanie lasów – korzystanie z jego zasobów – pozyskiwanie drewna, zbiorów owoców leśnych, umożliwienie społeczeństwu korzystania z darów lasu w sposób zapewniający mu trwałość,
- ochrona lasu – polegająca na identyfikacji zagrożeń i stosowania skutecznych metod ochrony lasu,
- monitoring przyrodniczy w celu uniknięcia działań, które mogłyby zagrozić: gatunkom, chronionym, lasom o szczególnej wartości i powierzchniom referencyjnym (ostoje organizmów roślinnych i zwierzęcych związane z rozkładającym się drewnem),
- ochrona przyrody,

- edukacja ekologiczna – prowadzenie zajęć i warsztatów, tworzenie ścieżek edukacyjnych.

Ważną rolą w procesie ochrony przyrody jest podkreślanie znaczenia walorów przyrodniczych i ich ochrony w kampaniach promocyjnych oraz edukacja w celu podnoszenia świadomości wśród mieszkańców, turystów w zakresie prawnych i przyrodniczych podstaw funkcjonowania obszarów chronionych oraz w zakresie ochrony dziedzictwa ekologicznego.

Działania o charakterze edukacyjnym i informacyjnym w zakresie ochrony przyrody, w okresie 2022 – 2023, to np. udział dzieci i młodzieży szkolnej w zajęciach organizowanych przez Nadleśnictwo Ełk czy Centrum Edukacji Ekologicznej w Ełku.

3.10. Zagrożenia poważnymi awariami

Zagrożenia poważnymi awariami są szczególnie istotne z punktu widzenia skutków, jakie mogą wystąpić w związku z niekontrolowaną emisją niebezpiecznych substancji do środowiska.

Gmina Ełk narażona jest na wystąpienie poważnych awarii m. in. ze względu na przebiegające przez jej teren drogi o znaczeniu ponadlokalnym oraz funkcjonujące zakłady produkcyjne.

W transporcie samochodowym największe zagrożenie występuje na drogach krajowych i wojewódzkich, po których odbywa się transport w ruchu tranzytowym. Zagrożenie pożarowe i wybuchowe stanowią na przykład zbiorniki paliw płynnych znajdujące się na stacjach paliw, a także przesyłowe gazociągi wysokiego ciśnienia. Natomiast największe zagrożenie pożarowe na terenie gminy stwarzają zakłady, których produkcja związana jest z obróbką, transportem i magazynowaniem materiałów palnych.

Według rejestru prowadzonego przez GIOŚ (stan na 31.12.2023 r.) na terenie gminy Ełk nie działają podmioty kwalifikowane jako zakłady o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii.

W ramach obszaru interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami w Programie ochrony środowiska wyznaczono 1 cel, 2 kierunki interwencji oraz 5 zadań.

Tabela Nr 25.

Zadania w zakresie zagrożeń poważnymi awariami.

Obszar interwencji: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych	Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii	1. Sporządzanie zewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych
		2. Badanie przyczyn oraz usuwanie skutków poważnych awarii przemysłowych

Obszar interwencji: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI		
Cel	Kierunek interwencji	Zadanie
awarii oraz minimalizacja ich skutków		3. Poprawa technicznego wyposażenia OSP
		4. Opiniowanie nowych podmiotów, tj. zakładów o dużym i zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii oraz innych zakładów mogących stwarzać ryzyko wystąpienia poważnych awarii
	Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	5. Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk na lata 2022 – 2025, z perspektywą na lata 2026 – 2029

Ochrona środowiska przed poważną awarią polega, w głównej mierze, na zapobieganiu zdarzeniom mogącym powodować poważną awarię, a w przypadku jej powstania na ograniczaniu jej skutków dla ludzi i środowiska. W celu zapobiegania tego typu awariom konieczne jest przede wszystkim utrzymanie odpowiedniego stanu dróg oraz odpowiednie przygotowanie jednostek ratowniczych do interwencji.

Jednostką odpowiedzialną bezpośrednio za minimalizowanie skutków awarii, zagrożeń jest Państwowa Straż Pożarna. Straż pożarna w zakresie ochrony przed awariami i zagrożeniami bierze udział w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych zdarzeń.

W okresie sprawozdawczym nie odnotowano przypadków wystąpienia poważnych awarii na terenie gminy Ełk.

W 2022 r. Gmina Ełk dokonała aktualizacji planu operacyjnego ochrony przed powodzią Gminy Ełk. W 2023 r. opracowano Aktualizację Planu Zarządzania Kryzysowego Gminy Ełk oraz Aktualizację Planu operacyjnego ochrony przed powodzią Gminy Ełk.

W zakresie zapewnienia bezpieczeństwa powodziowego, Gmina Ełk, w latach 2022 – 2023, przysłużyła się do poprawy technicznego wyposażenia OSP m. in. poprzez: zakup węży pożarniczych, doposażenie łodzi ratowniczej z silnikiem zaburtowym w sprzęt łączności radiowej i sygnalizację świetlno-dźwiękową, zakup ubrań specjalnych, zakup hełmów technicznych.

Ponadto, w celu minimalizacji skutków wystąpienia awarii, w okresie sprawozdawczym, doposażono jednostki OSP w sprzęt niezbędny do ratowania życia i mienia, dokonując m. in.: zakupu dwóch aparatów ochrony dróg oddechowych, zakupu węży hydraulicznych do zestawu narzędzi LUKAS, zakupu dwóch cylindrów rozpierających i zestawów końcówek do cylindrów rozpierających, zakupu węży hydraulicznych do zestawu narzędzi Holmatro, wymiany dwóch bram garażowych.

Niezwykle ważną rolę w kształtowaniu bezpieczeństwa mieszkańców odgrywa edukacja w zakresie prawidłowego postępowania w sytuacjach wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych. W celu wykreowania właściwych zachowań wśród mieszkańców, na stronie internetowej Urzędu Gminy Ełk zamieszczono informacje i procedury dotyczące stosownego zachowania w sytuacjach różnego rodzaju zagrożeń dla życia, zdrowia i środowiska naturalnego.

W okresie sprawozdawczym, Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej (KP PSP) w Ełku prowadziła także liczne spotkania wśród mieszkańców gminy mające na celu podniesienie ogólnej świadomości społecznej dotyczącej określonych zagrożeń w przypadku zagrożenia życia. W 2022 r. zorganizowano łącznie 41 spotkań (920 uczestników), w 2023 r. – 30 spotkań (971 uczestników).

Poza tym, KP PSP w Ełku, zarówno w 2022 r, jak i w 2023 r., zorganizowała eliminacje powiatowe do Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej w zakresie wiedzy w tematyce związanej z ochroną środowiska (finansowanie ze środków Starostwa Powiatowego w Ełku i Lasów Państwowych Nadleśnictwa Ełk).

W ramach doskonalenia, jak co roku, każda zmiana służbowa KP PSP w Ełku przeprowadzała także ćwiczenia w zakresie zbierania, usuwania i neutralizacji substancji chemicznych z powierzchni wody (ćwiczenia na jeziorze Ełckim, rzece Ełk i jeziorze Selmęt Wielki).

4. ANALIZA WSKAŹNIKÓW MONITORINGU PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA

Podstawą właściwego systemu oceny realizacji Programu jest prawidłowy system sprawozdawczości oparty na wskaźnikach (miernikach) stanu środowiska i zmiany presji na środowisko (emisja z instalacji). Wskaźniki monitorowania projektowanych przedsięwzięć powinny być realne, trafnie dobrane, mierzalne – umożliwiające wiarygodne i dostępne porównania. Analiza przeprowadzona w poprzednich rozdziałach ma za zadanie bezpośrednie monitorowanie rozwoju stanu infrastruktury, stanu środowiska, emisji z instalacji i podjętych działań organizacyjnych, co pośrednio wskazuje na realizację wskazanych w Programie celów ekologicznych.

W Raporcie uwzględniono zaproponowane wskaźniki ujęte w Programie tak, aby dokonać oceny zmian zachodzących w środowisku i zapewnić spójność Raportu z Programem.

W celu nadzoru nad realizacją Programu, analizie poddano ujęte w nim wskaźniki jakościowe i ilościowe.

Tabela Nr 26.

Wskaźniki realizacji Programu.

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa 2020/2021	Wartość w latach 2022/2023
Ochrona klimatu i jakość powietrza	Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	GUS	17	12
	Liczba stref z przekroczeniami standardów jakości powietrza na terenie województwa	szt.	WIOŚ	1	1
	Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych	Mg/rok	GUS	118.782	110.397
	Liczba przyłączy do sieci gazowej	szt.	GUS	8	11
	Długość ścieżek rowerowych	km	GUS	2,6	6,1
Zagrożenia hałasem	Ilość odcinków dróg na których zanotowano przekroczenia jakości standardów ponadnormatywnego hałasu	km	GUS	4	1

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa 2020/2021	Wartość w latach 2022/2023
Pole elektromagnetyczne	Liczba punktów, w których stwierdzono przekroczenia dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych	szt.	WIOŚ	0	0
Gospodarowanie wodami	Udział JCWP rzecznych o stanie dobrym (wody powierzchniowe)	%	WIOŚ	47	47
	Udział JCWPd o stanie dobrym (wody podziemne)	%	WIOŚ	100	100
	Długość utrzymywanych modernizowanych i uregulowanych cieków wodnych	km/rok	Wody Polskie/GUS	0	31,315
Gospodarka wodno-ściekowa	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności ogółem	hm ³	GUS	0,4	0,46
	Długość sieci wodociągowej rozdzielczej	km	GUS	240,9	248,56
	Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	GUS	100,3	110,42
	Przydomowe oczyszczalnie ścieków	szt.	GUS	244	385
	Udział przemysłu w zużyciu wody	%	GUS	8,6	9,1
	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków	os.	GUS	6.239	6.221
	Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	%	GUS	59,2	60,0
Zasoby geologiczne	Użytki kopalne	ha	PIG	24	24
Gleby	Powierzchnia gruntów wymagających rekultywacji ogółem	ha	PIG	24	24

Obszar interwencji	Wskaźnik	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa 2020/2021	Wartość w latach 2022/2023
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Odpady komunalne zebrane w ciągu roku	Mg	GUS	3.627	3.884,24
	Masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest	Mg	GUS	588.279	0
	Masa wytworzonych odpadów na jednego mieszkańca	kg	GUS	256	381
	Ilość „dzikich wysypisk”	szt./ha	GUS	0	0
Zasoby przyrodnicze	Poziom lesistości	%	GUS	26,7	26,7
	Powierzchnia lasów	ha	GUS	10.108	10.141,74
	Powierzchnia terenów zielni	ha	GUS	7,61	7,61
	powierzchnia obiektów i obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione ogółem	ha	GUS	23.818,85	23.818,85
Zagrożenia poważnymi awariami	Ilość przypadków wystąpienia poważnych awarii	Zdarzenie/szt.	WIOŚ	0	0

Źródło: opracowanie własne

Z analizy powyższych danych wynika, że podejmowane działania odnoszą pozytywne skutki w zakresie realizacji większości celów i zadań określonych w Programie i umożliwiają przez to osiągnięcie trwałego rozwoju gminy i zwiększenie jego atrakcyjności poprzez poprawę środowiska przyrodniczego i rozwój infrastruktury technicznej.

Biorąc pod uwagę osiągnięte wskaźniki wykonania celów i zadań określonych w Programie, należy uznać, że na przestrzeni ostatnich dwóch lat stan środowiska na terenie gminy nie uległ pogorszeniu.

Wymienione wskaźniki nie odzwierciedlają w pełni stanu środowiska na terenie gminy oraz presji na środowisko. W aktualizacji dokumentu proponuje się uszczegółowienie, rozszerzenie listy wskaźników tak, aby łatwo można było ocenić stan środowiska i wskazać tendencje na następne lata.

5. NAKŁADY FINANSOWE W OCHRONIE ŚRODOWISKA

Informację na temat poniesionych wydatków na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska z budżetu Gminy Ełk przedstawia Tabela Nr 27. Dane pochodzą ze sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Ełk za 2022 i 2023 r.

Tabela Nr 27.

Wydatki budżetu Gminy Ełk na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2022 – 2023.

Lp.	Wyszczególnienie	Koszty finansowania (zł)	
		2022	2023
1.	gospodarka ściekowa i ochrona wód	18.000,00	0,00
2.	gospodarka odpadami	3.899.919,15	3.636.441,43
3.	oczyszczanie miast i wsi	76.554,61	59.655,47
4.	utrzymanie zieleni w miastach i gminach	759.265,30	785.753,47
5.	Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	52.565,61	118.807,97
6.	schronisko dla zwierząt	108.678,99	192.946,45
7.	oświetlenie ulic, placów i dróg	703.370,04	836.881,71
8.	Pozostałe działania związane gospodarką odpadami	1.967,39	313,06
9.	pozostała działalność	4.974.667,58	8.657.447,88
10.	ogółem	10.594.988,67	14.288.247,44

Źródło: Sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Ełk za rok 2022 i 2023.

W 2022 r. wydatki na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska stanowiły 11,5 % całości wydatków budżetu Gminy Ełk, w 2023 r. – 15,4 %.

Poniesione przez Gminę Ełk koszty, w tym wydatki na inwestycje służące ochronie środowiska w latach 2022 – 2023 przedstawia Tabela Nr 28.

Tabela Nr 31.

Zestawienie zadań inwestycyjnych służących ochronie środowiska w latach 2022 – 2023.

Lp.	Nazwa inwestycji	Wartość inwestycji (zł)	Źródło finansowania
1.	Infrastruktura wodociągowo-kanalizacyjna		
1.1.	Budowa sieci wodociągowej w m. Sajzy w ul. Polnej i Mazurskiej	87.599,73	środki własne gminy
1.2.	Budowa kanalizacji deszczowej w ul. Wyszyńskiego w m. Nowa Wieś Ełcka	195.726,43	środki własne gminy
1.3.	Drogi publiczne gminne		
1.4.	Przebudowa drogi gminnej nr 493N i 495 N w m. Pistki	426.910,37	środki własne gminy
1.5.	Przebudowa drogi gminnej w m. Przytuły	499.298,91	środki własne gminy
1.6.	Przebudowa drogi gminnej Sordachy-Regielnica	3.904.655,05	środki własne gminy, dofinansowanie z FRD
2.	Budowa drogi gminnej łączącej m. Chruściele i Barany	1.864.753,80	środki własne gminy, dofinansowanie z FRD
2.1.	Przebudowa drogi gminnej Tracze-Karbowskie-Rostki Bajtkowskie	3.833.260,04	środki własne gminy, dofinansowanie z FRD
2.2.	Termomodernizacja budynków publicznych		
2.3.	Modernizacja budynku świetlicy w m. Regiel	215.587,17	środki własne gminy
2.4.	Przebudowa budynku mieszkalnego jednorodzinnego i budynku gospodarczego na centrum przedsiębiorczości w m. Chojniak w ramach projektu pn.: „Mosty biznesowe - odważ się zrobić pierwszy krok” Interreg Litwa – Polska	1.232.143,35	środki własne gminy, dofinansowanie z EFRR
2.5.	Wykonanie ogrzewania promiennikami podczerwieni w budynku świetlicy wiejskiej w m. Rożyńsk	11.931,00	środki własne gminy

2.6.	Montaż instalacji fotowoltaicznej w budynku świetlicy wiejskiej w m. Ruska Wieś	26.900,00	środki własne gminy
2.7.	Budowa zbiornika gazu płynnego wraz z wymianą kotła gazowego w budynku świetlicy wiejskiej w m. Regiel	63.937,76	środki własne gminy
2.8.	Montaż źródła ciepła w budynku gminnym w m. Bartosze. Pompa powietrzna o mocy – 7kW	48.339,00	środki własne gminy
2.9.	Modernizacja oświetlenia w budynkach publicznych, oświetlenia ulicznego		
2.10.	Wykonanie nowego oświetlenia zewnętrznego - postawienie kompletnych słupów oświetleniowych na terenie Urzędu Gminy Ełk	27.840,00	środki własne gminy
2.11.	Montaż 5 lamp hybrydowych (solarno-wiatrowych) na terenie gminy	59.664,13	środki własne gminy
2.12.	Montaż 5 lamp solarnych na terenie gminy	34.773,99	środki własne gminy
2.13.	Modernizacja oświetlenia w budynkach Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Nowej Wsi Ełckiej oraz Szkoły Podstawowej w Woszczelach	309.934,05	środki własne gminy
2.14.	Modernizacja oświetlenia wewnętrznego w budynku Urzędu Gminy Ełk	48.0216,00	środki własne gminy
2.15.	Montaż 8 lamp hybrydowych (solarno-wiatrowych) na terenie gminy	99.738,25	środki własne gminy
2.16.	Montaż 4 lamp solarnych na terenie gminy Ełk	37.800,00	środki własne gminy
2.17.	Gospodarka komunalna		
2.18.	Zakup sprzętu z zakresu gospodarki komunalnej do obsługi sieci kanalizacji sanitarnej oraz wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy (samochód ciężarowy specjalny ssąco-płuczący typu WUKO)	1.845.149,20	dofinansowanie z RFIL
2.19.	Zakup sprzętu z zakresu gospodarki komunalnej do obsługi sieci kanalizacji sanitarnej oraz wywozu odpadów komunalnych na terenie gminy	3.048.240,00	dofinansowanie z RFIL

6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

Zadania wyznaczone w ramach Programu Ochrony Środowiska Gminy Ełk za lata 2022 – 2023 zostały wdrożone lub w większości zrealizowane. Znaczna część zadań miała charakter stały – były one związane z działalnością jednostek realizujących. Część zadań miała charakter inwestycyjny. Wśród nich można wymienić termomodernizację budynków, wymianę źródeł ciepła, rozbudowę i modernizację dróg oraz sieci wodno-kanalizacyjnej. Realizowane zadania finansowane były głównie ze środków własnych podmiotów realizujących, a także z funduszy pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa realizacji Programu wskazuje, że na przestrzeni ostatnich lat stan środowiska na terenie gminy uległ poprawie.

W celu osiągnięcia wyznaczonych celów, wskazanych w Programie, niezbędne jest dalsze podejmowanie działań zmierzających do poprawy stanu środowiska, racjonalnego gospodarowania zasobami, w tym ograniczenia emisji zanieczyszczających m. in. poprzez: termomodernizację budynków oraz wymianę źródeł ciepła, budowę alternatywnych źródeł energii, budowę oraz modernizację dróg, budowę ścieżek rowerowych, budowę oraz modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców gminy poprzez promowanie właściwych postaw ekologicznych zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i osób dorosłych.

Osiągnięcie powyższych celów możliwe będzie poprzez zaangażowanie wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych zadań określonych w Programie, zabezpieczenie odpowiednich środków w budżecie na realizację zadań oraz pozyskanie funduszy ze środków zewnętrznych.

Podejmowane działania będą monitorowane, a ich efekty zostaną przedstawione w sprawozdaniu obejmującym kolejne lata.

SPIS TABEL

Tabela Nr 1	Liczba mieszkańców gminy Ełk według płci w latach 2020 – 2023.....	5
Tabela Nr 2	Liczba aktywnych podmiotów wpisanych w CEiDG w gminie Ełk w latach 2020 – 2023.....	5
Tabela Nr 3	Zadania w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza.....	6
Tabela Nr 4	Zadania w zakresie zagrożenia hałasem.....	16
Tabela Nr 5	Zadania w zakresie pól elektromagnetycznych.....	21
Tabela Nr 6	Największe jeziora gminy Ełk.....	22
Tabela Nr 7	Zadania w zakresie gospodarowania wodami.....	23
Tabela Nr 8	Długość czynnej sieci wodociągowej na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.....	29
Tabela Nr 9	Liczba przyłączy wodociągowych prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.....	29
Tabela Nr 10	Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.....	29
Tabela Nr 11	Ilość przyłączy sieci kanalizacyjnej prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.....	29
Tabela Nr 12	Zadania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.....	30
Tabela Nr 13	Zadania w zakresie zasobów geologicznych.....	33
Tabela Nr 14	Zadania w zakresie gleb.....	35
Tabela Nr 15	Ilość spraw prowadzonych przez ARiMR w latach 2022 – 2023, z podziałem na poszczególne działania.....	37
Tabela Nr 16	Zadania w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawaniu odpadów.....	39
Tabela Nr 17	Ilość odpadów komunalnych odebranych z terenu gminy Ełk w latach 2022 – 2023.....	40
Tabela Nr 18	Poziom odzysku osiągnięte przez minę Ełk w latach 2022 – 2023.....	40
Tabela Nr 19	Nielegalne składowiska odpadów zlikwidowane na terenie gminy Ełk w latach 2020 – 2023.....	41
Tabela Nr 20	Ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest na obszarze gminy Ełk.....	41
Tabela Nr 21	Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Ełk.....	44
Tabela Nr 22	Obszary prawnie chronione na terenie gminy Ełk.....	45
Tabela Nr 23	Powierzchnia lasów na obszarze gminy Ełk według form własności w latach 2020 – 2023.....	46
Tabela Nr 24	Zadania w zakresie zasobów przyrodniczych.....	47
Tabela Nr 25	Zadania w zakresie zagrożeń poważnymi awariami.....	52
Tabela Nr 26	Wskaźniki realizacji Programu.....	55
Tabela Nr 30	Wydatki budżetu Gminy Ełk na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska w latach 2022 – 2023.....	58
Tabela Nr 31	Zestawienie zadań inwestycyjnych służących ochronie środowiska w latach 2022 – 2023.....	59

SPIS RYCIN

Rycina Nr 1	Lokalizacja gminy Ełk na tle województwa warmińsko-mazurskiego.....	3
Rycina Nr 2	Lokalizacja gminy Ełk na tle powiatu ełckiego.....	3
Rycina Nr 3	Drogi krajowe i wojewódzkie oraz miejscowości w województwie warmińsko-mazurskim, w których wykonano pomiary hałasu komunikacyjnego w 2022 r. .	17
Rycina Nr 4	Mapa stacji bazowych BTS według wykazu Urzędu Komunikacji Elektronicznej	20

*Sporządziła: Marta Ruszczyk
Wydział Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 18
wrzesień 2024 r.
m.ruszczyk@elk.gmina.pl*

*Sprawdziła: Anna Gajko
Wydział Gospodarki Gruntami
i Ochrony Środowiska
tel. +48 87 619 45 19
wrzesień 2024 r.
a.gajko@elk.gmina.pl*